

**TISK
KALIBA**

**U Domu služeb 166/5
143 00 Praha 4 - Modřany**

tel. 402 - 57 - 32

tel. + fax. 402 - 57 - 33

barvotisky ofsetem
do formátů A 3, A 2
na čtyřbarevném stroji

SHINOHARA,

fotosazba,

šití V 1, lepení V 2,

xerox

XIII/1997

1. - jaro '97

DOBŘÍCHOVICKÝ ZPRAVODAJ

kukátko

DOBŘÍCHOVICKÝ ZPRAVODAJ - KUKÁTKO. Schváleno odborem kultury ONV Praha-záp. 14.3.1985 a registrováno pod č.321002585, nová registrace č.3210028790 ze dne 5.11.1990. Vydává Dobřich. spol. s r.o., řídí redakční rada ve složení: Doc.Dr.E.Caldá, PhDr.V.Czumalo, ing.D.Havlík, ing.M.Kadlecová, PhDr.J.Mat (předseda), Mgr.P.Musil. Tisk Jan Kaliba, Modřany. Uzávěrka tohoto čísla 1.4.1997. Adresa: Jíří Mat, Strmá 139, 252 29 Dobřichovice.

O BUDOUCNOSTI

DOB-Invest a.s.

sidlo Dobřichovice, Palackého 541

adresa pro korespondenci

Ing. Daniel Havlík

Za mlýnem 888

252 29 Dobřichovice

činnost realitní kanceláře

specializovaná společnost pro rekonstrukci a dostavbu

objektů v centru Dobřichovic

(domy čp. 15, 348, 541, 441, 180 v Palackého ul. a ul.
5.května)

nebytové prostory - kanceláře, obchodní plochy
byty - možnost prodeje do osobního vlastnictví

blíže informace na str. 3 - 6 tohoto čísla Kukátka

Ceny inzerce v Kukátku 1997:

Vzhledem k nepravdivosti vydávání Kukátka a změně jeho distribuce (toto číslo např. zdarma do všech domácností) se mění ceny inzerce a obvyklá je individuálně sjednaná smluvní cena.

Není-li cena předem sjednána, účtuje se pro soukromé inzerty do 20 slov 50 Kč, každé další slovo 2 Kč, podnikatelské inzerty do 20 slov 100 Kč, každé další slovo 5 Kč, plošná reklama podle velikosti od 900 Kč.

Inzerty je možné podávat na adresu redakce nebo na expozituru Union banky v Dobřichovicích.

Úhrada: v hotovosti nebo složenkou na účet 1401375/3200, při větších platbách fakturou.

JARNÍ ZASTAVENÍ

Budeme státem vysoce decentralizovaným se sebevědomou místní samosprávou (lidé budou mít možná větší zájem o volby komunální než o volby parlamentní). Osobitá urbanistická koncepce a vlastní nezaměnitelné duchovní klima různých měst a městech budou hrdoší místní správy. Ta si nebude stěžovat neustále na to, že nemá na nic peníze, a nebude je hledat ve vlastnictví různých podniků, ale bude hospodřit s příjmy z místních daní. (...) Život v městech a obcích už ztratí všechny hlavní pozůstatky éry totální šediivosti, zestejnění, uniformity, anonymity a ošklivosti a bude mít vsutku lidské dimenze. V každé ulici budou aspoň dvě pekařství, dvě cukrárny, dvě hospůdky a mnoho dalších obchůdků, to všechno bude přirozeně soukromé, takže ulice a různé části obcí a měst začnou získávat opět svou nezaměnitelnou tvář a atmosféru. Budou se znovu vytvářet přirozená malá lidská společenství, jako je komunita ulice či obytného bloku, a lidé budou nově zakoušet fenomén domova; nebude už možné, aby člověk nepoznal, v kterém městě se ocitá, protože je všechno všude stejné. Už se nebudou stavět ani panelová, ani jiná sídliště. Místo nich budou vznikat různotvárnější, stavebně kvalitnější a lidským a rodinným měřítkům lépe odpovídající moderní obytné skupiny, nové čtvrti rodinných domků, vilek a ovšem i nové činžovní domy. Budou citlivě revitalizována a rekonstruována historická jádra měst i klasická městská předměstí - tak, že bude uchráněn specifický půvab každého z nich a přitom se v nich domy nebudou hroutit lidem na hlavy. Získání bytu pro mladou rodinu by už nemělo být vyvrcholením desetiletého úsilí celého příbuzenstva. Až u nás vznikne členitá síť navzájem si konkurujících stavebních firem a společností, budou mnozí asi překvapeni, co všechno a jak rychle je možné. Dnešní sídliště budou různými způsoby oživována, přestavována nebo budou naopak dožívat, aby na jejich místě, tam, kde tolik lidí nalezlo v průběhu času svůj domov, postupně rostlo něco trochu jiného, něco příměšenějšího jednadvacátému století. Člověk si, jak známo, zvykne na všechno - proč by si tedy nemohl zvykat zase na to, že v obytných domech mohou být i obchody, že děti si mohou hrát zase v parcích a že ulice či náměstí může být zase čímsi jiným a čímsi víc než jen naplánovaným prostranstvím?

Domy, zahrádky a chodníky budou čisté, upravené a ošetřované neboť všechno bude něčí, a o všechno tedy bude mít někdo důvod se starat. Všechny mrtvé plochy (jen v Praze zabírají prý více než třetinu území!), o nichž nevíme, zda jsou loukou, parkovištěm, staveništěm, smetištěm, továrním dvorem anebo tím vším dohromady, se stanou něčím určitým; buď budou inteligentně zastavěny, nebo proměněny v parky či v něco jiného. Mimo dobudované základní síť jako integrlální součásti sítě celoevropské budeme mít kvalitní silnice, kolem nichž budou aleje, občas nějaký motel či motorest a dostatek benzínových pump různých konkurujících si firem. Města se nebudou nesmyslně rozrůstat jako nádor do všech stran bez jakéhokoli citu pro hospodaření s plochou (a tím i bez jakékoli úcty k půdě a krajině), protože bude hospodárně využít každý čtvereční metr: získá totiž opět cenu a vlastníka.

Obce a města začnou zkrátka zase získávat svou osobitou tvář, kulturu, civilizovanost, vkus, čistotu a krásu. Československo se pochopitelně nezmění ve Švýcarsko či Holandsko, zůstane samo sebou, ale jeho vnější tvář bude srovnatelná s tvář těchto zemí, takže se nebudeme muset před sebou samými ani před cizinci stydět za prostředí, v němž žijeme, ale toto prostředí se naopak stane zdrojem naší každodenní tiché radosti.

Václav Havel: Letní přemítání
(Praha 1991, s. 78-80)

KUKÁTKO V NOVÉ PODOBĚ

Vážení čtenáři!

Dostáváte do rukou první číslo XIII. ročníku časopisu Kukátko. V čísle 12/96 jsme se zamýšleli nad smyslem dalšího vydávání Kukátka a slíbili jsme, že v roce 1997 určitě v nějaké podobě Kukátko vyjde. Reakce na naše úvahy se velmi lišily. Od názorů „To je dost, že už s tím skončíte...“, přes „Bude to škoda, po těch letech nechat Kukátko zaniknout...“, až k „Skončit s Kukátkem? To snad nemyslíte vůbec vážně...“. Těší nás i ohlasy, že Kukátko v úvodních měsících roku někomu chybí. Méně nás však těší, že již asi neexistuje nikdo, kdo by chtěl převzít a nést hlavní tíhu při jeho dalším vydávání. A tak prozatím platí scénář č. 3 z článku na stranách 4 - 6 minulého (tj. 12/96) čísla Kukátka. Co to znamená v praxi?

Kukátko zatím nebude vycházet pravidelně. Vyjde tehdy, budeme-li mít pocit, že má nějaký smysl, nějaký důvod vyjít, nějaké nosné téma. Počet výtisků, cena, prodejci či způsob distribuce se může lišit případ od případu. Kukátko, které držíte právě v rukách je určitým pilotním projektem. Tedy český pokus, zda by Kukátko mohlo právě takto vycházet. Na rozdíl od minulosti neaspiruje na aktuální témata běžného denního života v Dobřichovicích a je zaměřeno spíše na **historii Dobřichovic a jejich budoucí rozvoj**. Výraznou novinkou je distribuce tohoto čísla Kukátka zdarma a snad do všech dobřichovických domácností. Ekonomická efektivnost je však nezbytná, a proto vydávání a distribuování časopisu zdarma by v budoucnu bylo možné jen při zájmu místních (a samozřejmě i jakýchkoli jiných) firem podílet se na financování prostřednictvím reklamy.

Jakékoliv ohlasy na vydávání Kukátka uvítáme na adrese redakce, uvedené na poslední textové straně v tiráži. Na ní také uvítáme zájemce o jakoukoli spolupráci či o zveřejnění reklamy.

Redakční rada

O ČEM JSME PSALI PŘED (NECELÝMI) DESETI LETY

PhDr. Vladimír Czumalo a Ing. Daniel Havlík: Dobřichovické centrum. Kukátko IV, 1988, č. 5, s. 5-9 (výběr)

(...)

Dnešnímu centru chybí, s výjimkou architektury nákupního střediska, jakékoliv výtvarné vyjádření. Stále ještě nese stopy centralizačního nadšení, které zbytečným bouráním rozkotalo prostor křižovatky. Vše v tomto prostoru je zatím nedořečeno, umlčeno nebo řečeno falešně, s člověkem se zde zatím nepočítá ani jako s uživatelem, ani jako s divákem.

(...)

Pro další rozvoj dnešního centra nezbyvá mnoho prostoru. Rezerva kapacity nákupního

střediska se vyčerpala, rozptýlená a v mnohém nedostatečná síť služeb naléhavě vyžaduje doplnění a rozumné soustředění. Chybí klidný, snadno dostupný prostor pro odpočinek, zábavu, veřejná shromáždění, pro prostý každodenní kontakt. Vybavení obce navíc naprosto nerespektuje její intenzivní rekreační využívání po značnou část roku. A konečně je na tomto místě nutno zopakovat to, co již zaznělo v červnu loňského roku: Chybí prostor, který by vyjádřil, že Dobřichovice nejsou jen administrativně správní jednotkou, ale obcí v pravém slova smyslu, tedy určitým společenstvím s kolektivním životem.

(...)

K důstojnému centru Dobřichovic vede jediná cesta: Je nezbytné opustit přežívající praxi nekoordinované stavební činnosti, v níž koncepci nahrazuje tlak individuálních, skupinových a rezortních zájmů a plánovitost momentální potřeby a dostupnost prostředků a kapacit. Jakákoliv stavba nevzniká jen pro dnešní den, pro nynější volební období, ale bude trvat desetiletí i staletí, denně vnímána a užívána. Rozvoj obce a jejího centra je třeba řešit jako celek s dlouhodobým výhledem, zakotveným v jasné urbanistické a architektonické koncepci.

Tak jsme tedy psali o dobřichovickém centru před devíti lety. Autoři tehdy navrhovali regeneraci tehdejšího technického zázemí tehdejšího jednotného zemědělského družstva ve statku, přiléhajícím ke křižovnické residenci jako cestu k dobřichovickému náměstí. Od první publikace předchozích řádků se změnilo mnohé: majetkoprávní vztahy, možnosti ekonomické i stavební. Co se ale nezměnilo, je stav dobřichovického centra. Nákupnímu středisku přibývala přístavba veřejných záchodků. Na krásě již nikoliv. Protilehlý prostorový útvar, vykotlaný bouráním v původní kompaktní zástavbě, už nevymezují chátrající oprýskané stěny. Ani stěny neoprýskané ale neutají, že původně nebyly určeny tolika pohledům. Nedbalky se na veřejnost nenosí. Zvláště ne na důstojném těle bankovní pobočky. Populární dobřichovické sady, označované jménem dobřichovického činovníka epochy budování rozvinuté socialistické společnosti, se jen z veřejné aleje agitačních vývěsek změnily v oplocený soukromý pozemek. Prořídila alej agitačních vývěsek si našla nové místo. Zmizela pamětihodná šikmá telefonní budka. Co ještě? Snad jen kvalitnější design automobilových karoserií na parkovišti. Bilance uplynulých devíti let je vlastně úplná...

Je tedy logické, že tema dobřichovického centra nezapadlo. Vrací se v nové podobě: Před devíti lety šlo o výzvu, upozornění na problém, apel. Dnes k tematu přidává jeden z autorů tehdejší výzvy zcela konkrétní, podloženou nabídku:

CENTRUM OBCE

Jak změnit tvář dobřichovického centra?

Většina místních obyvatel se pravděpodobně shodne na tom, že z řady důvodů by nebylo vhodné uměle zřizovat nový útvar dobřichovického náměstí mimo logické těžiště struktury a života obce. Řada argumentů zazněla v diskusích, provázejících tvorbu územního plánu obce. V něm je nakonec

plocha obecních pozemků u nové školy, o níž se v souvislosti s náměstím též hovořilo, určena pro školských a kulturu. Centrem Dobřichovic zůstává křižovatka ulic Palackého a 5. května u staré školy, bytí pro svou funkci postrádá odpovídající architektonickou výstavu.

Vlastníkem bloku domů čp. 15, 348 a 541, dále domu čp. 441 a řady pozemků přímo v oblasti centra obce je Ing. Daniel Havlík s manželkou. Požádali jsme ho, aby seznámil dobřichovické občany se svými záměry. Slovo tedy má **Ing. Daniel Havlík**:

V roce 1995 zpracoval Projektový atelier AV Praha architekt P. Vadrážky objemovou architektonickou - urbanistickou studii rekonstrukce a dostavby areálu v místě dnešních domů čp. 15, 348 a 541 (v Palackého ulici a v ulici 5. května). Byla koncipována jako stavba komerčního centra s výrazným podílem nebytových prostor k pronajímání a s menší částí bytovou. Ve stejné době zpracovala projektová kancelář JAK Lomnice n. Popelkou Ing. J. Kaplana studii ke stavbě bytového domu na pozemku kolem dnešního čp. 441 za nákupním střediskem. Vzhledem k tomu, že stavební záměr musí mít rozumnou návratnost a být financovatelný z větší části z úvěrových prostředků, ukázalo se nerealné postavit v Dobřichovicích tak velký nebytový objekt k pronajímání. Navrhovaný bytový dům za nákupním střediskem se jevil jako realizovatelný v případě našeho rozhodnutí prodat jednotlivé byty do osobního vlastnictví. To zůstalo jednou z možných alternativ.

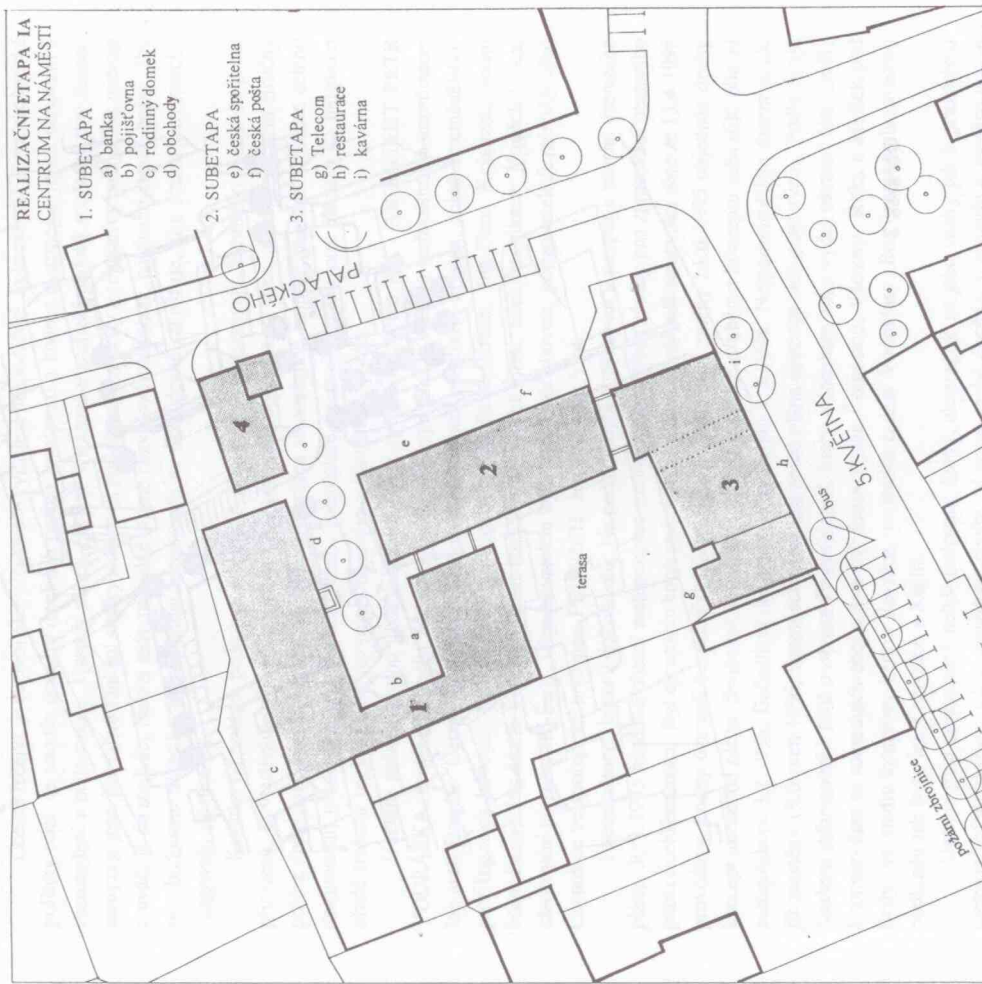
V druhé polovině roku 1996 a počátkem roku 1997 zpracoval Atelier 90 z Brna architektů L. Vlachsinského a J. Forenka zcela novou studii, jejímž posláním bylo zúročit dosavadní marketingové zkušenosti a navrhnout zástavbu areálu tak, aby ji bylo možné ekonomicky realizovat.

Studie pro obchodně bytové centrum předpokládá kombinovat novou zástavbu s rekonstrukcí stávajících objektů a stavbu rozděluje do 3 - 4 etap výstavby (samostatné objekty č. 1 - 4 na obr. 1). Na rozdíl od první studie tato studie předpokládá nebytové prostory k pronájmu (banka, spořitelna, pošta, Telecom, obchody) pouze v přízemí. Ve 2. a 3. podlaží jsou navrhovány byty, z nichž větší část by měla být prodána do osobního vlastnictví. V případě vyššího zájmu o obchodní a administrativní plochy bude možné je rozšířit i do bytových podlaží. Celkově se studie výrazně zaměřuje na vytvoření náměstí jako nejdůležitějšího prvku řešení centra Dobřichovic, které bude mít širší spektrum obchodních, administrativních a správních aktivit přitahujících do tohoto prostoru větší množství lidí a vytvářejících živý, aktivní prostor, a v jehož těsné návaznosti jsou řešeny autobusové zastávky a parkování. Prostorová orientace náměstí, vznikajícího přibližně na místě dnešního parkoviště, je severojižní a vyplývá logicky z historicky dané zástavby.

Není asi důležité v této fázi popisovat návrhy architektů podrobněji. Nikde není řečeno, že přesně tato studie je definitivním návrhem, podle kterého se bude zpracovávat další stupeň stavební dokumentace. Spíše je na místě využít tyto řádky k **vyslovení záměru a případné reakce** Vás, čtenářů Kukátka a občanů Dobřichovic, zohlednit v dalších úvahách. Pro ty z Vás, kteří by měli zájem o pronájem nebytových prostor nebo bytů, nebo o koupi bytu, je na místě dodat, že má-li být celý stavební záměr realizován, musí být nájemní či prodejní ceny nebytových i bytových prostor takové, aby plně pokryly investiční náklady celé stavby i úrokové náklady na financování. Ceny lze tedy srovnávat s okrajovými částmi Prahy.

Uvítáme jakékoliv názory, zájemce o byty i nebytové prostory můžeme event. již nyní evidovat

v předběžných seznamech a postupně je informovat o dalším postupu. Pro přípravu k realizaci stavby byla zřízena nová akciová společnost Dob-Invest, předsedou představenstva je Ing. Daniel Havlík, dalšími dvěma členy Ing. Josef Sikyra a Ing. Magda Havlíková. Náměty či zájem o budoucí spolupráci (pronájem nebytových prostor, koupi bytu nebo RD + podrobnější Vaší představu o ceně, plochách, apod.) **adresujte prosím na Dob-Invest a.s., k rukám Ing. D. Havlíka, Za mlýnem 888, 252 29 Dobřichovice**, a pokud možno uveďte kromě Vaší úplné adresy též telefonní event. faxové spojení.

Obrázek 1

BUDOUCNOST DOBŘICHOVIC

1996 - 2005:

ÚZEMNÍ PLÁN

Budoucnost Dobřichovic má pevný obrys, zakotvený v základním dokumentu charakteru závazného právního předpisu: v Územním plánu sídelního útvaru Dobřichovice, schváleném obecním zastupitelstvem 19. června 1996.

Obecně řečeno, je územní plán prostorově vyjádření hospodářské, kulturní, sociální a ekologické politiky obce ve smyslu ocenění dnešních potřeb, možností a hodnot a strategie jejich uchování a rozmnožení v budoucnosti. Územní plán zachycuje v textové a grafické podobě současný stav území, analyzuje jeho jednotlivé funkční složky a zároveň pro ně stanoví cesty a regulativy budoucího rozvoje a uvádí je do souladu. Nabízí tedy na jedné straně rozvojové možnosti, na druhé straně brání, aby se v budoucnu některá z funkcí území nerozvinula na úkor druhé, zajišťuje, aby území harmonicky fungovalo jako celek.

Kukátko od počátku podrobně sledovalo přípravu a projednávání územního plánu. Je proto přirozené, že využíváme příležitosti, již je číslo věnované budoucnosti obce, a nabízíme vám stručný průřez tímto důležitým dokumentem. Stručný průřez samozřejmě nemůže nahradit studium celého dokumentu, především jeho grafické části. Exemplaře územního plánu jsou uloženy na okresním úřadě (referát regionálního rozvoje), obecním a stavebním úřadě.

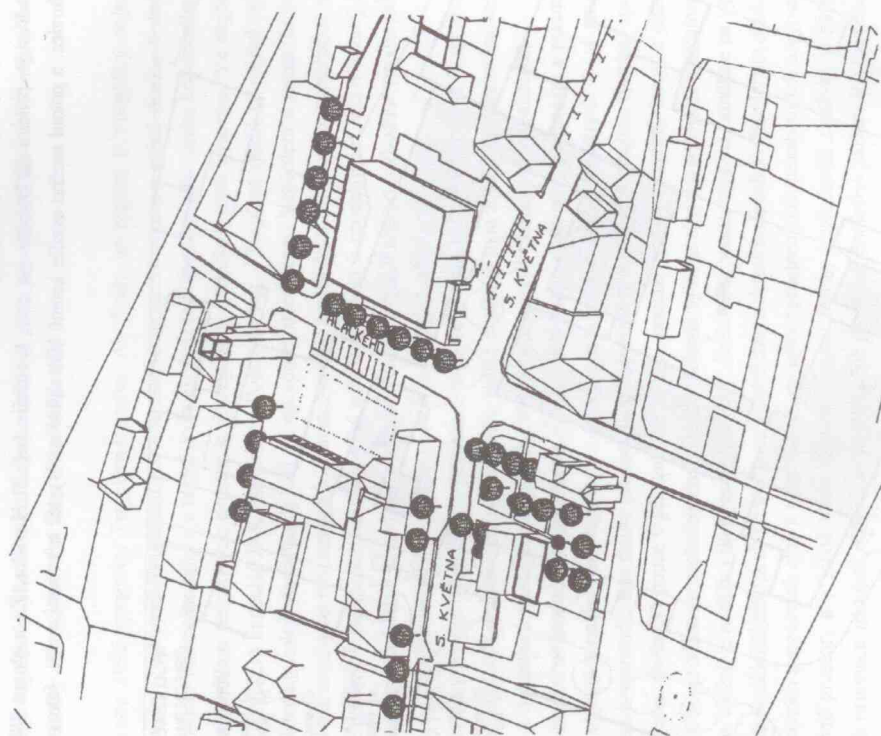
Územní plán sídelního útvaru Dobřichovice zpracovala firma AV - ARCHITEKT PETR VODRÁŽKA, Projektový atelier AV Kladno a Projektový atelier AV Praha (urbanismus a koordinace: Ing. arch. Jaroslav Černý, Ing. arch. Petr Vodrážka, životní prostředí, krajina, zeleň a zemědělství: prof. Ing. arch. Jaroslav Sýkora, DrSc., doprava: Ing. Pavel Kraus, Ing. Dana Krýšlová, vodní hospodářství: Ing. Marie Večeřová, elektrické rozvody: Josef Šíma, telekomunikace: Vojtěch Liška, zásobování plynem: Jiří Šartl). Objednavatelem byla obec Dobřichovice, pořizovatelem městský úřad Černošice ve spolupráci s firmou PRISVICH, Ing. Ladislav Vich.

Připomeňme si historii dokumentu: Na počátku byla objednávka konceptu a návrhu územního plánu. 30.3.1993 schválilo obecní zastupitelstvo územně hospodářské zásady pro zpracování územního plánu sídelního útvaru. Byl zpracován koncept územního plánu, na základě stanoviska obce ze 13.4.1995 provedeny změny územně hospodářských zásad a po schválení změny 14.6.1995 objednan druhý koncept územního plánu. Souborné stanovisko pořizovatele ke druhému konceptu schválilo obecní zastupitelstvo 3.1.1996. Definitivní dokument nese datum 4.3.1996. Nejpodstatnějším datem je ale již zmíněný 19. června 1996, datum schválení územního plánu obecním zastupitelstvem. Podle údajů *Souboru informačních listů o okresu Praha-západ*, který v loňském roce vydal okresní úřad, měly k tomuto datu ze sousedních obcí schválený územní plán Černošice, Všenory, Řitka a Mníšek pod Brdy, ve stadiu konceptu Lety a Řevnice, ve stadiu zadání Vonoklasy. Bez územně plánovacího podkladu tak byly jen Černolice a Karlík.

Územní plán samozřejmě nešetí izolované území, ale reaguje na jeho vazby jak k pražskému metropolitnímu regionu, tak k sousedním obcím. V první vazbě dochází k souladu v záměru posílit sídelní a rekreační funkce naší obce, návaznost na Lety a Všenory charakterizuje představa pásového zahradního města se společnými prvky technické infrastruktury, a tedy těsné koordinace. V prognóze

KUKÁTKO 1/97

[7]

Obrázek 2

KUKÁTKO 1/97

[6]

dopravních vazeb je kladen důraz na zvýšení atraktivity železniční dopravy, tedy přeměnu berounské trati až po Zadní Třeban v příměstskou železnici zvýšením rychlosti a frekvence spojů na příměstský standard 15 - 30 minut, umožněnou vyloučením transistní nákladní dopravy.

Hlavní cíle řešení územního plánu jsou pojmenovány jako "vymezení ploch pro výstavbu rodinných domů nebo jiných forem nízkopodlažní zástavby", dále jako "vymezení ploch pro rekreační funkci" a vymezení ploch pro ekonomické aktivity v území s tím, že celkové "je třeba dbát na vytvoření harmonického obytného prostředí s důrazem na zachování charakteristických prvků zástavby v jednotlivých částech obce" a řešení je zaměřeno "na zachování a zkvalitnění hmotného krajinného prostředí celého katastrálního území obce Dobříchovice". Časový horizont vymezuje letopočet 2005.

Rozvoj bydlení je spojen výhradně s individuální vilovou zástavbou v zeleni. Pro ni jsou k dispozici plochy, rozšiřující dnešní zastavěné území obce, resp. její levobřežní části, na sever a na východ. Na západě se předpokládá spojení se zástavbou Let, využití mohou být také prostorové rezervy uvnitř obce, především Průšákova zahrada. Celkový odhad počtu nových domů činí 300. K možnostem nové výstavby přistupuje také trend transformace objektů individuální rekreace na trvalé bydlení, který se týká zhruba 200 chat. Počet obyvatel by tak do roku 2005 mohl dosáhnout 3 500.

Budoucí výstavba, přestavby a přístavby jsou územním plánem regulovány také základními ukazateli, které určují základní typ staveb. Pro zachování charakteru Brunšova se na jeho území počítá s objemově většími vilami a rekreačními vilovými penziony, výška je tu stanovena na 2 nadzemní podlaží a podkroví, minimální stavební objem na 800 m³, požadovány jsou šikmé střešní plochy s minimálním sklonem 22°. Pro levobřežní zastavitelné části území jsou určeny objemově menší objekty, tedy s maximálně jedním nadzemním podlažím a podkrovím a sedlovými střechami stejného minimálního sklonu. Centrální zóna obce respektuje sevěřenější charakter zastavění, platí tu maximální výška tří nadzemních podlaží a podkroví, charakter zastřešení je stejný jako na Brunšově. Současné bytové domy je přípustné na celém území obce zvýšit jen nástavbou obytného podkroví. I zde je uplatněn požadavek sedlové střechy se sklonem minimálně 22°. Pro stavbu rodinných domů a přestavby chat na rodinné domy platí limit velikosti pozemku: minimální plocha 1 000 m² s tolerancí 10%, na Brunšově bez tolerance. Charakter zahradního města chrání také stanovený maximální koeficient zastavění pozemku, tedy poměr plochy zastavěné objekty k celkové ploše pozemku. Ten činí u rodinných domů 0,2, u rodinných domů venkovského charakteru, s nimiž se počítá na východním a severním okraji obce, 0,3, u výroby a služeb 0,5. Minimálně 30% plochy pozemků má být využito pro zeleň.

Přesně regulováno je funkční využití jednotlivých částí obce. Většina zastavěné plochy je určena pro individuální bytovou zástavbu charakteru čistého bydlení. Zde jsou nepřipustné stavby pro individuální rekreaci, výrobu, skladování, zemědělskou prvovýrobu a veškeré činnosti narušující pohodu prostředí. Chaty na těchto územích jsou vhodné pro přestavbu na rodinné domky. Plochy soustředěné bytové zástavby, tedy dnešní dobřichovická sídliště, jsou nadále určeny výhradně pro bydlení a ubytování. Rozšíření zastavěné plochy obce na východ počítá také s bytovou zástavbou venkovského charakteru, kombinující bydlení s doplňkovou samozásobitelskou rostlinnou a živočišnou výrobou, zahradnictvím a nerušícími řemeslnými provozovnami. Smíšená centrální zóna obce spojuje bydlení a obslužnou síť, nepřipustné jsou zde výrobní, skladovací a dopravní stavby, stavby pro zemědělskou výrobu a stavby pro individuální rekreaci. Plochy pro obslužné funkce (školy, sociální sféra, služby nevyrobního charakteru, kultura, zdravotnictví) jsou rovnoměrně rozmístěny na ploše obce a chrání rezervy pro občanskou vybavenost. Plochy pro výrobu a služby naopak vylučují bydlení

a nevyrobní služby. Další plochy jsou blokovány pro rozvoj infrastruktury, pro dopravní stavby. Plochy obslužných areálů zemědělské výroby a zastavěné plochy zemědělských areálů odpovídají současnému stavu a územní plán nepřipouští jejich rozšiřování. Nepřipouští také novou výstavbu pro individuální rekreaci, vymezuje jen některé dnešní chatové enklávy jako stabilizované a určuje plochu pro penziony. Před výrobními činnostmi a zemědělskou výrobou chrání také sportovní rekreační plochy, před výstavbou s výjimkou účelových staveb pak zemědělsky využitelné plochy a plochy lesního půdního fondu. Vyčleněné plochy mimolesní zeleně vylučují jakékoliv stavby.

Posílení rekreačního využívání území se zaměřuje na pronájem pokojů v rodinných domech a ubytování penzionového a hotelového typu a na turistiku, cykloturistiku, sportovní hry a vodní sporty. Autokemp by měl být přeměněn na volné tábořiště bez ubytovacích objektů.

Obslužná síť se koncentruje především do centra obce. Zvláštní pozornosti se dostává také okolí nové školy, kde je počítáno s dostavbou školní budovy i s rezervou pro střední školu. Svě místo by tu mohlo najít i zdravotnické zařízení a zařízení kulturní. Při vjezdu do obce od Černošic je ponechána rezerva pro obslužná zařízení spíše pro transit rekreatů (supermarket, služby pro motoristy apod.). Také u nádraží by mohlo vyrůst centrum, sdružující základní vybavenost pro přílehlou obytnou čtvrť a část Všenor. Svě dnešní místo mají v územním plánu fixovány mateřská škola, zvláštní škola a DDÚ. Poblíž mateřské školy je prostorová rezerva pro výstavbu penzionu pro staré občany.

Průmyslová výroba je pro území Dobřichovic nežádoucí a územní plán s ní nepočítá. Pro výrobní provozovny o maximálně 20 zaměstnancích typu truhlářské, zámečnické, klempířské či stavební výroby, pro opravy, sklady a prodejní sklady apod. jsou vyčleněny dvě plochy o celkové výměře 7 ha, první u podniku Mramor (mezi Karlickým potokem, Bezručovou ulicí a silnicí do Karlíka), druhá na ploše rekultivované skládky a přílehlých pozemcích. Zemědělská výroba je soustředěna do areálu na východním okraji obce.

Velmi komplikovaným úkolem bylo pro zpracovatele územního plánu dopravní řešení. Pro budoucnost dopravy v dolním Poberounčí totiž existuje řada rozborů a koncepcí, nikoliv ale závazný dopravní generel. Do plánu tak muselo být promínuto několik variant a vytvořeny pro ně územní rezervy. Jednou z nich je rezerva pro silnici a nový most na východním okraji obce. Pro případ, že by se tento most nerealizoval, je v územním plánu počítáno s úpravou jižního předmostí dnešního nového mostu, tedy s mimoúrovňovým křížením se železniční tratí. Průjezdná doprava je z Pražské ulice svedena na severovýchodní obchvat, který směřuje od Vráže po okraji nově zastavovaného území, oddělen od něj 20 m širokým zeleným izolačním pásem, a v západní části obce probíhá mezi areálem podniku Mramor a Bezručovou ulicí. V obytných zónách je jednoznačně preferován pěší provoz a zcela vyloučena průjezd a nákladová doprava. Počítá se s rozšířením parkoviště u nádraží a v centru s využitím ulice 5.května pro parkování. Řešena je také zemědělská doprava, její síť bude zároveň využívána pro turistiku.

Rozvoj technické infrastruktury předpokládá zlepšení zásobování vodou (nový vodojem pro Brunšov, napojení části levobřežní zástavby na soustavu řadů pro Lety a Karlík a na zdroj v parku, zbytek zůstane u lokálních zdrojů) a elektrinou (15 nových trafostanic a rozvodny 110/22 kV), rozšíření kapacity telefonní ústředny a vytvoření asi 700 účastnických přípojek. S plynotifikací se počítá v levobřežní části obce, přednostně by se měly řešit kotelny podniku Mramor a Sokola. Pro skládku inertního odpadu nebyla nalezena vhodná lokalita.

Velké pozornosti se dostalo ohraně krajiny a jejích prvků. Plán počítá především s výsadbou zeleně podél nových polních cest, v okolí hygienicky problematickejších provozů, podél řeky a malých

vodních toků. Upravuje se také poměr obdělávané zemědělské plochy a drnového fondu. Rozhodující podíl bude mít ovšem i nadále soukromá zeleň, zaujímající dnes 102,5 ha (z toho 10,91 ha tvoří zeleň hodnocená jako významná). Předpokládá se doplnění územních systémů ekologické stability, především biokoridoru mezi lávkou a lokálním biocentrem Na pupku a jeho propojení s biocentrem v rezervaci Karlické údolí lokálním biokoridorem podél Karlického potoka, který by měl projít revitalizací.

Vedle nemovitých kulturních památek (areál zámku, areál vily čp. 143 a Kalvárie), zapsaných ve státním seznamu, vyvrať územní plán instrument k ochraně dalších památkových hodnot. V části Brunšova (mezi ulicemi Tyršovou, Na Písečce a K dubu, mezi horními částmi Strmé a K tenisu a kolem dolní části ulice K tenisu) vytváří územní plán zónu zvláštního režimu, kde se nepřipouští žádná nová stavba na stávajících parcelách a další dělení těchto parcel. Jedenáct cenných stavebních objektů (vily čp. 106, 109, 115, 116, 118, 179, 538, 544, 553, 554 a 557) bylo zařazeno do kategorie památkového zájmu. Stavební úpravy a rekonstrukce těchto objektů tak nelze provádět bez nezávísleho architektonického posouzení z hlediska památkové ochrany, vyžádaného stavebním úřadem.

MALÁ DOPLŇKOVÁ ANKETA

Redakce Kukátka se pokusila požádat o názor na současnost a zejména budoucnost Dobřichovic některé osobnosti, které se k tomuto tématu v minulosti častěji vyslovovaly, včetně všech starostů od r. 1989 až po pana starostu současného. Na široce koncipovanou otázku *Co vám v Dobřichovicích nejvíce chybí (a co přehývá)?* se odpovědi zrovna nehrnuly, nicméně o zajímavé názory nebyla nouze, jak je možno se přesvědčit z níže uvedených řádků:

Byl jsem požádán redakční radou Kukátka, abych se vyjádřil jako starosta k budoucnosti obce resp. k jejímu dalšímu rozvoji. Protože je to problém nesmírně široký a komplexní, který by jistě zaměstnal celý tým prognostiků, chtěl bych se zde omezit jen na hrst myšlenek.

Především bych chtěl zdůraznit, že se v roce 1996 podařilo zpracovat a schválit územní plán naší obce a domnívám se, že se tak stalo za široké shody jak členů zastupitelstva, tak i veřejnosti. Věci, o kterých se vedly bouřlivější diskuse (např. využití plochy býv. skládky, zda zařadit do ÚP budoucí silniční obchvat včetně velkého mostu u skládky, minimální velikost stavebních parcel či právní ochrana brunšovských zahrad a pod.) nebyly těmi nejdůležitějšími tematy. Zásadní bylo, že jsme se všichni shodli, že rozšiřování Dobřichovic bude postupné, že nechceme, aby obec ztratila svoji identitu, že si přejeme zachovat volnou krajinu a krásnou přírodu a že rozvoji obce byl dán pevný ale dostatečně pružný rámec.

Dále bych na tomto místě chtěl vyjádřit svůj názor, že hlavní prioritou investiční výstavby naší obce by mělo být postupné dobudování inženýrských sítí

a) plynofikace

jednání stále probíhají, a to koordinované se sousedními Lety a Řevnicemi. Potřebné peníze je možné získat buď tím, že rozvody zainvestuje a.s. Středoečká plynárenská (což se již v Řevnicích

[10]

KUKÁTKO 1/97

částečně děje), dále že získáme podporu ze Státního fondu životního prostředí (jednání stále probíhají, ale poměr mezi žádostmi a příspěvky je až 10 : 1) a v neposlední řadě, že peníze získáme z vlastních zdrojů (např. půjčkou od banky). Důležitá je dohoda s plynárnami, že oni odkoupí námi zainvestované části plynovodu do svého majetku za 60% pořizovací hodnoty.

b) kanalizace

v současné době je rozhodující většina obce odkanalizovaná. Majetkově celá kanalizace dnes již patří obci, včetně ČOV. Podařilo se dosáhnout dohody se sousedními obcemi o podmínkách jejich napojení na naši kanalizaci a ČOV. Máme nového provozovatele a existuje zájem dalších firem kanalizaci provozovat. Kanalizaci dosud nemá pouze většina Luhu (na projektu se již pracuje) a některé menší části obce. To jsou jistě klady.

Naše kanalizace má ale také množství problémů, někdy dosti zásadních. Mezi ně patří zejména: * problémy s provozem celkem 9 čerpacích stanic (nespolehlivý a nákladný provoz, výpadky elektriny, nefunkční bezpečnostní přelivky a pod.),

* propustné kontrolní šachty, které jsou jen vyskládané ze skruží,

* problémy na stokovém potrubí - netěsnost některých spojů, neutěsněné nevyužívané přípojky, možnost výskytu poškozeného potrubí

Problémy nastávají zejména kombinací několika vlivů, např. vypadnou či neseprnou čerpadla, splašková voda nastoupá v potrubí a v propustných šachtách, vnikne do podzemních vod a znehodnotí vodu ve studnách.

Naše kanalizace není tedy plně spolehlivá, její provoz je drahý a v budoucnosti bude do ní třeba ještě více investovat - na další investici v Luhu, na prohlídky většiny úseků, na sanaci poškozených míst, na postupné utěšování šachet, na rekonstrukce čerpacích stanic, na změny v provozu ČOV. Bude to nákladné a nedá se to udělat ani za rok ani za dva. Poškozená místa se obtížně vyhledávají a ještě obtížněji opravují. V mnoha případech budeme muset opět dělat výkopy v již opravených vozovkách.

c) se stavem kanalizace souvisí i vodovod

Je zřejmé, že vodovod odstraní důsledky nespolehlivé kanalizace - znehodnocení podzemních vod (problém se tím samozřejmě neodstraní). Špatnou vodu nemají pouze ti, kde jsou problémy s kanalizací, vodu, která neodpovídá normě (mimochoodem velmi přísne) má většina studní v naší obci. Je to do značné míry dáno i špatným technickým stavem vlastních studní i malou péčí jejich majitelů o jejich okolí. Cestou z toho všechno by mohl být vodovod. Vodou z vodovodu je v naší obci dnes zásoben celý pravý břeh Berounky (Brunšov a Luh) a celé bytovky Za parkem. Zdrojem pitné vody jsou jednak vrty a studny v Řevnicích za letovským mostem a jednak studna v dobřichovickém parku. V roce 1996 byla postavena první část nového vodovodu do Dědiny. Do budoucna vidím pro obec velký úkol - zajistit zásobování pitnou vodou z veřejného vodovodu pro střed obce a dále pro celou velkou oblast mezi řekou a Polní ul., t.j. pro více než polovinu obyvatel obce. Na tomto úkolu nebylo zatím uděláno téměř nic. Je třeba široké shody obyvatel i zastupitelů - pitná voda v Dobřichovicích bude vždy drahá, vodovodní soustava je rozříznutá, investice budou velké (jak do nových vodovodů, tak do rekonstrukcí starých), provoz bude drahý. Myslím si ale, že by se na tom mělo začít pracovat.

d) ostatní sítě

Nechci se zde zabývat všemi problémy v zásobování elektrickou energií, resp. problémy s telefony.

[11]

KUKÁTKO 1/97

Je to hlavně proto, že existují samostatné distribuční podniky, které sítě vlastní a ty by v prvé řadě měly dbát na to, aby soustava zásobování elektrinou nebo možností připojení na telefon byly na potřebné úrovni. Obec v tom může hrát pouze doplňkovou úlohu.

Nyní bych od technických problémů, které jsou samozřejmě řešitelné budoucími penězi, chci do práce a příslušní odborníci, chtěl přejít k závažnějšímu problému, kterým je vztah občanů k jejich obci. Ze svého působení jako starosty vidím bohužel jen velmi malý zájem občanů o tuto obec. Začíná to například malou účastí na zasedáních zastupitelstva. Na začátku volebního období zde přece bylo mnoho těch, kteří kandidovali a museli tedy být připraveni na práci pro obec. Kde je oněch 30 lidí?

Pokračuje to úpadkem činnosti spolků a organizací. Jsou totiž činnosti v obci, které by neměly organizovat starosta, obecní rada ani pracovníci obecního úřadu. Měly by to být akce spolků, ale ty v naší obci prakticky chybí. S vyjimkou Sokola a Baráčníků, kteří jsou tradičně stále aktivní a v menší míře i Dobrovolných hasičů (i zde je ale ta spolková část slabší než jejich odborná činnost), o ostatních spolcích v naší obci téměř nic nevím. Nejvíce mě mrzí, že vyhasíná i činnost Společnosti Dobřichovice, organizace s velkým intelektuálním potenciálem. Nikdy jsem jako starosta nebyl pozván na schůzi společnosti (tak jak to běžně činí ostatní spolky) a dozvěděl jsem se, že se společnost již ani neschází. Činnost spolků bych viděl (velmi zjednodušeně) tak, že mimo svoje běžné činnosti spolkové převážnou starost o určité činnosti či jednorázové akce v obci, přijdou s návrhem a se žádostí o pomoc (technickou či finanční) od obce.

S velkými problémy se potýkají i komise obecní rady. Začalo to již při jejich vzniku (nezájem občanů o práci v komisích) a pokračuje to dále: komise stavební zanikla vlastním rozhodnutím, komise kontrolní stále hledá co a jak kontrolovat, komise ekologická má problémy se svojí vnitřní komunikací, komise finanční obnoví svoji činnost vždy jen při sestavování rozpočtu. Pravidelně pracuje sociální komise, kulturní komise a zejména přestupková komise (díky dámě a panové). Samozřejmě, že vnímám i problémy komunikace komise se starostou a obecní radou. Jako starosta, který je zároveň i šéfem obecního úřadu, kde neexistují odborné útvary jako je tomu u větších obcí, bych přivítal, kdyby komise převzaly část odborných činností obce, dokázaly přijít s iniciativou a s návrhem řešení a pochopitelně i s požadavky (technickými i finančními).

Svůj příspěvek bych chtěl zakončit menší úvahou nad obecním úřadem. Jednak po stránce technické ale i po stránce organizační. Technicky je budova úřadu na konci své životnosti. Je to bývalá sýpka, několikrát přestavovaná a pro účely obecního úřadu svým dispozičním řešením nevhodná (úzké schodiště, občané nemají kde počkat, kde si sednout, sociální zařízení je zanedbané, přístup do svatební sítě je nedůstojný a pod.) a navíc je budova ve velmi špatném technickém stavu (přístavby praskají, elektrická instalace a topení je v havarijním stavu, okna je nutné vyměnit a pod.). Bude nutné zvážit, zda současnou budovu opravit (bude-li to technicky možné a ekonomické), nebo zda postavit budovu jinou a na jakém místě, nebo event. zda využít pro obecní úřad jinou budovu a jakou. Není to záležitost na rok, ale mělo by se na tom začít pracovat.

S tím souvisí i personální obsazení úřadu. Současné složení pracovníků je schopno řešit běžné obecní záležitosti. Jejich počet je na dolní hranici únosnosti (srovnejte si počet pracovníků úřadu v prakticky stejné velkých Řevnicích). Starosta pak sám řeší ty problémy, které přicházejí nad rámec běžné agendy. Těchto problémů je ale stále více a více – investiční akce, ekologické problémy, majetkové právní záležitosti a mnoho dalších. Do budoucna se domnívám, že bude třeba nově řešit zaměření úřadu a rozdělení agendy na jednotlivé pracovníky.

Na úplný závěr snad jen malé postesknutí. Dobřichovice jsou krásné místo, mnoho lidí by toužilo zde bydlet a žít. Věřím, že většina občanů je zde spokojená a žije zde ráda. Ale skutečný **OBČAN** (i když je většinou jen členem mlčíci většiny) by měl umět říci **NE** lidské bezohlednosti, sobectví, pyšle a vandalismu. A tento skutečný občan by se stále jen neměl ptát na to, co pro něj udělá jeho obec, ale měl by se alespoň občas zeptat, co on sám by mohl udělat pro svoji obec. Tento citát presidenta Kennedyho platí v plné míře i pro Dobřichovice – starosta je jen jeden, občanů však přes 2 600.

V. Kratochvíl

Potkal mě známý a ptal se, jestli nechci něco napsat k tomu, co chybi Dobřichovicím, jak by mělo nebo mohlo vypadat jejich centrum.

Když někomu nebo něčemu něco chybí, tak to obvykle znamená, že vypadá trochu jinak než ti nebo to ostatní, že se nějak liší. Otázka je, jestli je to dobře nebo špatně.

V Dobřichovicích žijí dvě skupiny lidí. Jedni co každý den ráno odjedou a vrátí se až večer, druzí co tu jsou přes den. Nejspíš se můžou potkat při sobotních nakupech, jejich děti chodí spolu do mateřské školky nebo do školy.

Slovo obec připomíná něco obecního, společného, veřejného, místa, která jsou veřejně přístupná, kam se dá kdykoliv zajít, kde se můžou lidé při různých příležitostech potkávat, náhodou nebo schválně. Je dobře, když to může být nejen vevnitř, třeba i v hospodě ve středu obce. Ještě líp je, když to může být taky venku, na veřejnosti, kde je celý den dost lidí, kde je bezpečno. To se nelip pozná podle toho, jestli jsou tam děti a jestli je tam bez obav posleďte. Je to něco jako ten pokoj doma, do kterého bereme návštěvu, kde si s ní můžeme popovídat.

Ves má obvykle náves, město zase náměstí. Bývá to místo kam se chodí nakupovat, vyřizovat to co je potřeba. Je dobře, když neleží bokem cest, když to není mrtvé zákoutí. Stejně tak ale není dobře, když tudy jezdí skoro všechna auta a když si navzájem překážejí s chodci. Je to místo, kam se chodí, které obec i reprezentuje, kde je se na co dívat a přitom nikomu a ničemu nepřekážet.

V Dobřichovicích je místem, kde nejspíš někdo známého potkáte, křižovatka s nákupním střediskem a s parkovištěm přes ulici, po které teď jezdí všechna doprava.

Tak nějak se dá centrum Dobřichovic nejrychleji popsat pro člověka, který to u nás nezná a neví, kde toto místo hledat. Jeho očima jsem se pokoušel dívat, když jsem šel v sobotu do Dobřichovic nakoupit něco pro našeho psa. Protože má krátké nohy a bylo po dešti, hledal jsem cestu bez kaluží, bez bláta a po chodníku. Moc se nám to nedařilo, zato byla velice vzrušující a různorodá, chvíli hlina, betonové desky, kamení, louže, bláto, rigoly pro odtok vody z okapů. Žádná velká reprezentace, natož bezbariérovost. To jenom pro ilustraci, ale zároveň jako návrh na ty asi nejlevnější a nejrychlejší změny. Veřejná prostranství vyžadují veřejnou, obecní péči. Když ne všechna, tak aspoň ta "nejveřejnější".

Doprava se chová jako voda, kde ji uděláte snaží průtok, tam se nahná a vyvolává tlak na okolí. Po novém mostě středem obce se jezdí moc dobře. Když je to ale ten místní most, který si sami splácíme, myslím, že by měly ulice okolo něj, které jsou hlavními veřejnými prostranstvími a středem Dobřichovic, vyhovovat především těmto místním potřebám. Stojí asi za společnou úvahou, jestli by té nadmístní dopravě nemělo být zřejmé, že projíždí místem určeným ke společnému pobytu obyvatel Dobřichovic. Domnívám se, že by nestálo obec mnoho peněz, kdyby ulice Palackého (od mostu směrem k Sokolovně) byla jednosměrná, stejně tak jako v opačném směru ulice Vítova podél parku, od obecního úřadu do ulice

5. května. Mohly by se rozšířit chodníky, jeden pruh by mohl být na parkování, doprava by se zklidnila, dalo by se zastavit před pekárnou. Možná že by potom místo parkoviště naproti nákupnímu středisku mohlo být malé náměstí.

Veřejných ploch pro auta je určitě víc než pro chodce a jsou také lépe upravené. Možná, že dohromady je těch veřejných ploch vlastně dost a jen nejsou dobře uspořádane.

Martin Tunka

Myslím, že Dobřichovicím chybí kulturní ústředí, totiž hospoda. Mám na mysli kulturní hospodu: takovou uprostřed obce, kde se naše cesty protínají. Kromě salonku či klubovny by k ní nepochybně patřil menší sál; žádná ratejna, protože vesnické tancovačky do módy už nepříjdou, ale víceúčelový kulturní sálek, kde by se konaly koncerty, besedy, snad by se chytlo i promítání či nějaká komorní kašpárna.

Hospodu jako takovou si nepochybně musí založit nějaký hospodský. Musel by se však vymyslet systém, který by obci či nějakému kulturně osvícenému podnikateli umožnil podpořit její kulturní přístupuštnost tak, aby se bohužel účel nezvrhl v něco horšího, co by jedním druhým záviděli.

Bojím se pokusů o příliš vědomé budování "středů obce". Synetický přístup vede k odstrašujícím výsledkům: viz obchodní centrum v Radotíně. Zde je namístě spíš moudře usměrněná živelnost. Staví-li se, vždycky by vedle mělo ještě zůstat nějaké místo, kam by cosi mohl přidat někdo další. Hlavně žádnou přílišnou velkorysost. Krásná náměstí jsou, jako by byla poskládána ze srovnatelně velkých kamenů: každý ten kámen na jeho místo přivál čas a o tom čase taky vypovídá. Co se vypovídání týče, tak zdejší stav je paradoxně docela uspokojivý a novým stavitelům dává laťku dost vysoko. Kromě velkou střídě zastoupených reál-socialistických balvanů tu máme kuriozní uveřejněný restituční (?) parčík, a zejména pak příkladnou sukcesi Evrobanky na zjižené tkání zbylé po amputaci někdejšího centra.

Při veškeré skepsi jsem optimista a věřím, že zůstaneme uchráněni před příliš velkorysnými projekty: zárukou budiž nám obecně známý a celkem předpokládátný nedostatek peněz.

Jan Vaculík

Když se při debatách redakční rady nad tímto číslem, věnovaným tak trochu budoucnosti Dobřichovic, zrodil nápad na tuto malou anketu na thema *co vám v Dobřichovicích chybí?*, netušil jsem ještě, že obrazně řečeno odkládám hrábě koncem dolů a zákonitě na ně brzy slápnou. Nicméně: co v Dobřichovicích chybí, je otázka velice široká. Dotknou se tedy jen toho, s čím se už léta potýkáme. Za případná zjednodušení, daná m.j. omezeným prostorem, se předem omlouvám.

S výsledky rozličnými se s přáteli a kolegy i kolegyněmi řadu let snažime žít v Dobřichovicích a okolí něco, co by se dalo shrnout pod název *místní kultura*. V nejširším slova smyslu, tedy i kultura života, veřejné (politické, chcete-li) činnosti etc. Došli jsme k poznání, že to má smysl, i když Dobřichovice mají v tomto ohledu své zvláštnosti vzhledem ke své poloze vůči Praze. Přesvědčili

jme se, že i v Dobřichovicích je dost lidí, kteří by se chtěli z různých důvodů scházet a sdílet zážitky z toho, co je zajímavé a baví. Ponechám stranou kino v nějaké z jeho mnoha možných podob. Ale chybí. Že u nás není kde se prostě sejit není také nic nového. Všechny dosavadní pokusy takový prostor najít (Vinice, č.p.26 např.) skončily neslavně. Už jenom když se potřebujete s 10 dalšími lidmi sejit a něco dohodnout, projednat, prodiskutovat, do bytu se nevejdete, v restauraci se neslyšíte.

V Dobřichovicích je dost lidí, kteří mají rádi hudbu. Díky podpoře obce a jejího zcela ojedinelého grantového systému jsme v posledních dvou letech mohli do Dobřichovic pozvat řadu špičkových interpretů. Krásná hudba má znít v důstojném prostředí. Jediná možnost, kde koncert uspořádat, je u nás kostel. Je to samozřejmě krásné prostředí a jsme velice vděční všem, kteří nám to umožňují a pomáhají nám při tom. Má to ale také určité limity. Můžete např. počítat pouze s obdobím od května do října. Jindy může být prostě zima. Interpretům i posluchačům. A sakrální prostor si žádá spíše duchovní hudbu. V pořádku, patří tam, harmonuje s tímto prostorem. Prakticky ale pak musíte do značné míry resignovat na vše ostatní. A to nejen v hudbě tak zvané klasické. Za předloňské i loňské koncerty se nám od milovníků jiné hudby dostalo i výtek, že naše dramaturgie je jednostranná. Znáte ale jiné řešení?

Další příklad: už několik let se snažime v červnu dát dohromady malé musikanty z Dobřichovic a okolí, aby si společně zahráli a ukázali, co se už naučili. Zveme také hosty odjinud. Říkáme tomu Dobřichovický dětský hudební festival. Rok od roku však nás situace tlačí více do kouta. Už jsme byli i v restauraci a potýkali se s podroušeným hostem, kterému se vyhrávání dětí nelíbilo. Vloni jsme v děčně přijali pohostinství DDÚ, ovšem nefunkční klavír podstatně zasáhl do programu. Zatím jsme vždycky našli nějaké náhražkové řešení problému, ne vždy ovšem řekněme důstojné. Smyčka se sátle utahuje. A tak snad jediné letní dětské výtvarné tábory pořádáme mimo Dobřichovice úmyslně (i když vloni jsme již museli jet tak daleko, že bylo dost komplikované všechny potřebné materiál a vybavení na místo určené dopravovat. A letos tomu, zdá se, nebude jinak).

Co nám na druhé straně nechybí, je řada lidí, kteří i přes popsané problémy a pády znovu vstávají, dostávají nové nápady a perou se dál v přesvědčení, že to má smysl. Je jich sice nemnoho a většinou je potkáte zároveň v několika institucích či pracovních skupinách, kulturní komisi počínaje a Osvětovou besedou konče, samozřejmě včetně různých spolků a společností. Ale díky za ně a díky jim. Jinde nemají ani je. Nebo jinak. Jinde mají prostory, kde lze leccjaké činnosti provozovat, ale nemají peníze. Díky iniciativě kulturní komise a všřícnému stanovisku obecní rady a obecního zastupitelstva nás tenhle problém tolik trápit nemusí. A snad se jednou dočkáme i toho útulného sálku, kde bude jeden týden výstava, další koncert, pak diskusní večer či film nebo video, komorní divadlo, večer poesie, prostě vše, co si navymýšlíme. (A mimochodem nebo vlastně P.S.: Co Dobřichovicím ještě chybí? Což takhle trochu více smyslu pro humor?)

J.Mat (Společnost Dobřichovice)

KULTURA

Na velikonoční pondělí otevřely se po předlouhé zimě opět dvě křesťanské kostely sv. Martina a Prokopa. Dokonce i sluníčko si v podvečer udělalo čas a posvítlo na první letošní koncert. Byla

jím Popelka nazaretská, dílo básníka, dramatika a překladatele Václava Renče (1911-1973). Zazněla v nastudování souboru Ludus musicus, recitoval Ivo Tamchyna, řídil František Běhounek.

Popelka nazaretská má svoji zajímavou, ale i pohnutou historii. Tato obsáhlá básnická skladba (přes 1700 veršů) s tematikou Kristova příchodu, působení, umučení a vzkršení byla svému autorovi dle jeho vlastních slov „darována“ ve chvílích nejtěžších, v okamžicích utrpení a naprosté samoty, do níž byl odsouzen komunistickým soudem v roce 1951 na 25 let. Každé její slovo bylo nesmazatelně vryto do paměti. Když se po amnestii v r. 1961 autor vrátil, žila už vlastním životem v mnoha opisech i v paměti stovek mukul, kteří se jí naučili „tam“. Tiskem mohla vyjít poprvé teprve v r. 1969. Některé pasáže poté působivě zhudebnil Vít Petrů, pro sbor a orchestr ji upravil P. Karel Bříza, tehdy (a dnes už opět) kanovník, varhaník a regenschori z příbramské Svaté Hory. V této úpravě si Popelka získala takřka okamžik nesmírnou oblibu. V srdcích mnoha lidí zněla i v těžkých letech, kdy nemohla znít veřejně.

Nastudování F. Běhouka podtrhlo intimitnost básnické výpovědi i krásu zhudebnění. Soubor hrál v komorní sestavě (2 kytary, varhany, zobcové flétny, příčná flétna, hoboje, housle, mandolína, zvonkohra, rytmika). Vícehlasy jakoby pro tuto chvíli stvořené. Čistota, prostota, pokora. Ryzí člověčina zasnoubená s velebností. V té souvislosti nelze přehlédnout podíl Ivo Tamchyny, jenž dokázal nalézt ideální výraz pro všechny odstíny textu nikoli snadného. Zmínit se je třeba i o půvabném programu s působivým textem a vloženou cenou rytinou zobrazující epítheta P. Marie.

A tak nezbyvá než poděkovat všem, kteří tento krásný podvečer připravili a jakkoli podpořili. Jistě i jménem těch, kteří - okouzlení - mohli být při tom. Zvláštní poděkování pak patří pánům Jiřímu a Bohumilu Kauckým a paní Zuzaně Halenkové (za milé pohostění).

W. P.

* * *

V pátek 16. května 1997 bude slavnostně znovu vysvěcena opravená socha sv. Jana Nepomuckého na prostranství před zámkem. Následující program budíž chápán nejen jako informace, ale samozřejmě také jako pozvánka.

PÁTEK 16. KVĚTNA 1997

v 18⁰⁰ hod. obřad znovuvysvěcení sochy sv. Jana Nepomuckého s liturgickými zpěvy

v 18⁴⁵ hod. mše svatá v kapli sv. Judy Tadeáše
celebruje převor křižovníckého řádu Josef Hudec
konecbruje vikář Josef Pecinovský
při obřadu uvede komorní soubor Ludus musicus slavnostní čtyřhlasou mší
Guillaume de Machaut „La messe de Nostre Dame“

SOBOTA 17.5. 1997

v 19³⁰ hod. slavnostní koncert - **ALLELUIA, FELIX ES, BOHEMIA** v kostele sv. Martina
a Prokopa v Karlíku
K znovuvysvěcení sochy sv. Jana Nepomuckého uvede skladby 11.- 14. století
komorní soubor **Ludus musicus**.

[16]

KUKÁTKO 1/97

Chtěli bychom Vám, milí čtenáři v této rubrice občas představit neznámé tváře nebo tváře známé, ale tak, jak je neznáme. Hostem dnešní rubriky je **René Inquart**, všestranná osobnost, dobřířchovického publiku jistě nikoli neznámá.

Gymnázium v Bohnicích

Nedaleko blázince
opravdu nedaleko - co by učitelem dohodil
procházejím se blázincem
šestý den školního roku
šestý den vrchol stvoření
pančelky žonglují učebnicemi na napnuté ose světa
smějí se zuby moudrosti
dobry den...

...vy jste ten nový?...

...taky neučímě...

...to víte blázinec...

...učebnice...

...hi hi he ehm...

spouštím se po laně na stranu dne sedmého

spokívám v parku

vyklepávám z dýmky latinská slovíčka

povaľuji v ústech starou neokřídlenou moudrost

festina lente !

Jungmann a Dobrovský

a psali a psali a psali
perkem
jako báby pupkořezné
myšlenku za myšlenkou krojili
jako siamská dvojčata
stejně pohyby
stejná slova
tu německy
tam česky
a psali a psali
a chvíli spali
po obidku
-byl dobrý Aničko-
na chvíli na chvíličku
malé zpoždění
menší než kaňka
a píše se dál
slova se rodí
obrozují

Z HISTORIE

Mlýn a elektrárna v Dobřířchovicích.

Elektrická energie dnešních dnů - to jsou mamutí elektrárenské a energetické podniky, jejichž akcie hýbou cenami na kapitálových trzích. Elektrická energie - to je samozřejmost. Zajímá nás již jen její cena, a proto i současné diskuse o její deregulaci. Člověk v posledních letech 20. století si nedovede představit život bez elektrické energie. Bez nadsázky lze však konstatovat, že až v několika posledních letech definitivně mizí z dobřířchovických ulic poslední zbytky elektrického vedení pocházející ještě z doby elektrifikace obce.

Zamýšleli jsme přinést na stránkách Kukátka některé historické informace o prvních elektrických drátech a prvních žárovkách z nich napájených. Při zkoumání dokumentů např. o stavbě dobřířchovické elektrárny jsme se však seznámili s doklady podstatně staršími. Odkládáme tedy „elektrifikace

[17]

KUKÁTKO 1/97

Dobřichovic“ na později a dovolujeme si citovat z výpisků, které pořídil pan Antonín Havlík v roce 1951 z kroniky zapůjčené jeho otci Karlu Havlíkovi panem Václavem Havlenou z Karlíka. Dnešní tema je tedy spíše „Dobřichovický mlyn“.

Redakce

PANSKÝ ŠPÍTÁLSKÝ MLÝN V DOBŘICHOVICÍCH Č.2.

(výpis z obecní kroniky Viléma Saitla)

O panském mlýně, stojícím na levém břehu Berounky v těsné blízkosti zámku, nacházíme písemné památky a zápisy již z roku 1553, kdy jej obdržel mlynář Hruška. Po jeho smrti převzal mlynář Vaněk, který ještě roku 1553 splácel vdově Anně Hruškové nějaký dluh. Roku 1557 pronajal řád křižovníků mlýn mlynáři Václavovi. Na začátku 17. století seděl na něm nájemce Pavel Čáp, který platil roční nájem 120 kop. Asi roku 1611 skončila nájemní smlouva, neboť žádal o její prodloužení. Jedním z mnoha uchazečů byl také mlynář Václav Karda, jemuž nebyl mlýn pronajat „neb vlastní mlynec má a z té příčiny by i druhého mlýna dobře hleděti nemohl“. U mlýna byla pila, již si řád ponechal k vlastním užitím, jez a vraty, jež mlynář otvíral plavcům, mlýnský ostrov, zahrádka a 2 kusy polí.

Se statkem dobřichovickým byl zabrán českými stavy roku 1619 i mlýn a prodán hraběti Turnovi, ale již roku 1620 náležel opět řádu. Roku 1636 pronajal špitálský mlýn mlynářskému mistru Janu Beranovi. Mlýn měl 2 žlaby, tři vodní kola a tři mlýnské kameny. Nájemné platil 55 kop ve dvou splátkách. Vrchnosti byl povinen odvádět čtyři vepře, a to dva dvoutleté a dva starší. Fořtovi pro psy ročně dva strychy „prachu“. Z jednoho strychu semleté pšenice musel odvádět strych mouky a věrtel otrub, z jednoho strychu pšenice na krupici 2 věrtel, z jednoho strychu žita jeden strych mouky a jeden věrtel otrub, z jednoho strychu ječmene na kroupy 2 věrtel tlustých krup, z jednoho strychu ovesa 2 věrtel jáhel. Mlynář mohl užívat kus louky k háji Sudici a pole „za struhou“, jak od Karlíka běží.

Dle zápisu v urbáři z roku 1651 mlýn ležící na stálé vodě byl dosavadě nespuštěný ve svých strojích o třech kolách mouchných a jednom stupni, které vedlo čtyři stoupy. Z mlýna platil mlynář 200 kop míšeňských a odváděl vrchnosti čtyři vepře. Roku 1663 prohlížel převor Pospíchal zařízení mlýna a shledal velkou škodu na strojích.

Roku 1665 dostal mlýn Jan Apoštol. Mlýn měl čtyři složení a čtyři stoupy. Nájem platil mlynář v obilí: 30 strychů žita a 6 strychů pšenice. Dle nájemní smlouvy měl udržovat mlýn v řádném stavu, podobně i jez. Musel mít stále v zásobě suché cihly k opravě jezu a potřebné dříví. Dle starého zvyku odváděl mlynář z jednoho strychu žita 5 věrtel dobré mouky, z jednoho strychu ječmene 2 věrtel tlustých krup. Pílu si ponechal nadále řád a jen dozorem pověřen mlynář.

Mlynář pro zlé zacházení s jistou podruhný se dostal před soud řádový. Podruhný žaloval vrchnosti, že ji mlynář zbil, až jí hlavu prorazil. Zavolali mlynáře na zámek a vyslýchovali. Přiznal se k činu a odůvodnil jej tím, že podruhný dle sdělení chasníka neustále slídila po mlýně a nechtěla povědět příčinu, proč tak činí. Podezřívá ji z čar a zlodějství a „proto jí to udělal“.

Roku 1675 na sv. Havla najal mlýn Jan Bejšovec z Týna nad Vltavou. Vrchnost mu nařídila, že nesmí žádným plavcům otevřít vrata jezu, dokud by nezaplátili mýto (k tvrzi totiž náleželo i právo vybírat clo na řece Berounce). Bejšovec držel mlýn jen dva roky a roku 1678 objevuje se ve mlýně nový nájemce, Václav Vykročil. Roku 1678 si však najal

mlýn v Řevnicích a vrchnost pronajala mlýn Janovi Radimovi. Roku 1681 držel mlýn Jiří Havránek (manželka Alžběta). Po jeho smrti (zemřel 6. prosince 1687) spravoval mlýn Jakub Blýskavec se synem nájemce karlického mlýna Václavem Procházkou. Vdova po Havránkovi se provdala za Jana Malíka, pozdějšího šenkýře na Nové hospodě, který se zde připomíná jako mlynář ještě roku 1689. Roku 1692 žil zde Jiří Jelínek s manželkou Kateřinou, roku 1697 Procházka s manželkou Rosonou. Roku 1704 křtěno zde dítě Matěje Moravce, mlynáře zdejšího a Kateřiny, jeho manželky. Po něm roku 1704 hospodařil na mlýně Jiří Vojáček, roku 1705 Matěj Vrabec, dříve stárek zdejšího mlýna. Držel mlýn velmi dlouho a ještě roku 1714 připomíná se jeho manželka Kateřina Vrabcová, mlynářka.

Roku 1716 najal mlýn karlický mlynář Mikuláš Procházka. Nájemné (170 zlatých ve dvou splátkách) odváděl opět v penězích a nikoliv v obilí jako jeho předchůdci. Roku 1719 prodal mlýn svému synovi Jakubovi Procházkovi. Roku 1732 byl mlýn již v tak chatrném stavu, že hrozil sesutím. Mlynář Procházka nemohl investovat do oprav tolik peněz, kolik by mlýn vyžadoval, a raději z mlýna odešel. Řád hledal nového nájemce. Přihlásil se Pavel Špíchal, zůstal však ve mlýně, kde se kola pro sešlost ani netočila, jen krátký čas. Vrchnosti nezbylo, než aby mlýn zbořila a vystavěla nový.

Dne 26. června započato s bouráním mlýna. Směrem k řece zaraženy piloty, aby prostor mezi staveništěm a řekou zůstal bez vody. Dne 12. srpna 1732 položen základní kámen, v něm vyhloubena jamka a do ní vloženy svěcený vosk, ostatky svatých a několik starých mincí. Již v listopadu t.r. byla stavba dokončena a dne 4. listopadu 1732 spuštěna opět mlýnská kola. Stavební náklad činil 1670 zl. 45 kr., pila 135 zl. 29 kr., stáje a zeď 220 zl. 60 kr. Prvním nájemcem nově zřízeného mlýna byl Jan Čermák. Zůstal na mlýně jen 3 roky a jeho nástupci se často střídali. Roku 1735 držel mlýn Jakub Procházka, roku 1742 Antonín Pulda, roku 1744 Jakub Ježek vulgo Spitner, roku 1750 mlynář z Karlíka Josef Dobrota. Roku 1783 byl mlýn znovu opraven nákladem 209 zl. 10 kr. mimo mzdy řemeslníků. Roku 1795 převzal mlýn Josef Melenovský z Klučenic, téhož roku Jakub Pelikán, roku 1810 František Zimmermann, roku 1826 Vincenc Epimach (později si otevřel krupářský obchod ve Vonoklasech), roku 1834 Josef Růžička (odstěhoval se do Vonoklas).

Roku 1856 přestal být mlýn „nájemným“. Řád křižovníků jej prodal za 10.000 zl. stříbra Františku Havlíkovi, rodák z Blatné, mlynáři měnského panství u Slaného (manželka Anežka rozená Wolfová z Hřešic u Slaného, děti Bohumil, Anna, Jana, Bedřich, Karel). Dne 15. srpna 1858 mlýn vyhořel.

Oheň vypukl v noci v holendru a mlýn shořel do základů se vším, co v něm bylo. Mlynář nebyl doma, stavěl pílu v Kačecí a vrátil se domů jen do spáleniště. O Všech svatých začal mlýn opět pracovat. Nešťastný mlynář hledal pomocné ruky na všech stranách. Obrátil se se svou prosbou na místního faráře P. Kalaše, žádaje ho o přímělu u kardinála. Farář neměl tolik moci, a proto žádal o přímělu u Jeho Eminence vikariát. sekretáře Jana Mazu v Hloubětíně, jemuž v dopise popsal celou událost i stav, v jakém se nyní nacházel mlynář: „Doručitel tohoto dopisu jest nešťastný mlynář z Dobřichovic. Minulou nedělí o 4. hodině ranní, kdy vše ještě tvrdě spalo, vypukl ve mlýně oheň a zachvátil v krátkosti vše kolem, mlýnské složení, obydli, pílu, vedlejší stavení, 46 kusů peřin, nábytek, hotové peníze, šatstvo; vše mlynář, jenž odejel právě z domu a doma nebyl, shořelo. Málem by byla mlynářka s 10ti dětmi uhořela, neboť když se probudila, mohla se s dětmi zachránit jen vyskočením z okna v prvním patře se nacházejícím, a to pouze v košících, v nichž spali. Požár byl velký a ohrožoval celé Dobřichovice. To vše Vám píši, ne snad abych Vás pohnul k prosbě, kterou

Vám chce mlynář vysloviti, neboť vím, že Vy byste i sám o své újmě tak učinil. Má-li mlynář koupenní mlyn udržeti a zase postaviti, má se mu pomoci. Našlo se sice již mnoho dobrodinců, ale mlynář s málem není pomoheno, také řád učinil již své a poskytnul mu značnou pomoc. Mlynář chce prositi o pomoc také Jeho Eminenci pana kardinála a tu máte býti Vy jeho prostředníkem, buď ústně, nebo písemně.

Pomoc, již Havlík obdržel, byla opravdu vydatná. Obdržel dříví na jez v ceně 962 zl. 45 kr., dříví k pokrytí mlýna v ceně 300 zl., zdarma kámen na stavbu, 25000 cihel a svůj dluh 9500 zlatých na 5 % úrok mohl započítati splácejte teprve po třech letech, až se z neštětí vybral.

Roku 1860 se popisuje mlýn takto: „...na levo dotkl jsme se vrat vedoucích do dvora mlýna. Odtud pokračovala za sloupkem vrátním zed' podél cesty dále. Při zdi ležely srovnány dlouhé otesané trámy pod stříškou, chráněné jí před deštěm, čekající tu v zásobě, až jich bude potřeba na opravu jezu. Dále byl vchod k mlýnu pro pěší a přichozí, v čele zed' příčního stavení, pod jeho střechou bylo skládáno seno a do útrob sklepních sypány brambory. Sem také zajižďaly povozy, které přivážely a odvážely do mlýna obilí a zboží namleté ze mlýna, které se také nakládalo na vozy ve dvoře.

Za mlýnem stála harašící píla a za ní byla nakupena vždy celá zásoba špalů a klád, které byly na pilu po nakloněných dvou trámech, ba válcích navalovány. Zahradka nyní již tu nebyla, jen větší, neohrazené prostranství, při jehož straně k řece stála stará hruška, poškozená požárem, za ní stará košatá vrba. Za mlýnem opodál ústil do řeky karlický potok vroubený olšinami.“

Roku 1872 koupil Havlík americký mlecí stroj a roku 1894 převzal mlýn jeho syn Karel Havlík. Oženil se s Marií Liškovou, s níž měl děti: Růženu, Karla, Marii, Jaroslava a Josefa. Roku 1886 zrušil pilu a na jejím místě postavil si obytné stavení. Nahradiť čtyři mlýnská kola jedním velkým, jímž poháněl všechny stroje až do roku 1923. Nákladem státu vystavěn nový jez místo starého, šikmo položeného, jemuž se dosud říká „starý jez“. Roku 1909 postaven ve mlýně nový stroj na čištění krupice, roku 1910 nová loupáčka, dodaná Janem Treybalem z Prahy za 6000 K. Dne 16. ledna 1912 vyměněno nové vodní kolo, neboť staré se již rozpadlo. Kolo vážilo 56q.

Když roku 1920 převzal po svém otci mlýn Karel Havlík (manželka Jarmila, rozená Keslová, děti: Lubomír, Karel, Antonín, Jarmila), snažil se zdokonaliti mlýn nejmodernějšími stroji. Nákladem 180 000 Kčs zřídil elektrárnu, jež se stala dobrodinným obyvatelestva celých Dobřichovic. Dne 23. května započato se stavbou elektrické sítě též pro druhou stranu (Brunšov), která dne 8. července dána pod proud. Dne 14. března započal se stavbou turbíny a již 11. srpna 1923 uveden v chod. Po čas stavby poháněn byl mlýn vodním kolem. Dne 14. srpna o páté hodině ranní zaraženo navždy vodní kolo, spojené tak malebně se starým mlýnem, a moderní turbína převzala jeho funkci. Turbína dodaná firmou Kohout ze Smíchova vyvine 60 koňských sil. Na prohloubení mlýnské strouhy 60 dělníků za jeden a půl dne prohloubilo nebo snížilo dno o 60 cm. Stavba strojirny, turbíny a veškeré práce spojené se stavbou vyžádaly si nákladu 214 000 Kč, stroje 147 000 Kč. Roku 1926 rozšířena elektrárna zakoupením naftového motoru a nového generátoru.

Zejména díky aktivitě pana dr. Milana Zelenky podařilo se shromáždit pozoruhodný soubor textů o zajímavých osobnostech spojených s Dobřichovicemi.

Doktor Fragner.

Kdysi půvabná vila se zahradou v Dobřichovicích č.p.225 v Jugoslávské ulici patřila MUDr. Fragnerovi. Jen málokdo tušil, že v tomto uzavřeném muži se skrývá vynikající český spisovatel Benjamin Klička. Narodil se roku 1897. Byl představitelem tak zvaného meziválečného společenského románu. Z jeho prací uvedme na příklad: *Ejhle občan* nebo *Do poslední dechu*. Zemřel ve válečném roce 1943. Nějaký čas pak v tomto domě žila jeho vdova s dcerou.

Dr. Milan Zelenka

*

Pro mladší čtenáře, pro něž může být jméno Benjamin Klička již jménem neznámým, doplňme ještě několik údajů:

Benjamin Fragner pocházel ze staré malostranské rodiny, již patřila po tři generace známá lékárna na Malostranském náměstí a která vlastnila také farmaceutický závod v Dolních Měcholupech. Literární salon, který se scházel pod vedením matky v bytě nad lékárnou, patřil neodmyslitelně k obrazu umělecké Prahy a nesporně ovlivnil umělecké aspirace tří bratrů Fragnerových.

Benjaminův starší bratr Richard (1893-1954) následoval otcovu životní dráhu a s válečným přerušením vystudoval na pražské filosofické fakultě farmicii a přírodní vědy (titul magistra farmacie získal v roce 1917, doktorát filosofie za práci *O imperialnu, novém alkaloidu Frillarie imperialis* v roce 1922). Od roku 1918 pracoval v rodné lékárně, kterou po otcově smrti v r.1926 vedl až do znárodnění. Od roku 1916 se začaly v literárních časopisech objevovat jeho básně a povídky, podepisované pseudonymem Richard Broj, po celý život oscilující kolem erotické tematiky a kritiky soudobé velkoměstské civilizace, proti níž je stavěn přirozený život, spjatý s přírodou. Z jeho díla připomeňme alespoň povídkový soubor *Ohnivá mračna* (1918) a básnické sbírky *Podivné jaro* (1921), *Neprodáváná noc* (1926), *Větrný mlýn* (1926) a zejména k širšímu proudu českého poetismu přiřaditelnou sbírku *Rozbité dopůl dne* (1935).

Nejmladší z bratrů, Jaroslav Fragner (1898-1967), se vydal odlišnou cestou. V letech 1917-1922 studoval na Českém vysokém učením technickém, znechucen ale tradicionalismem výuky architektury nedokončil studia a založil v roce 1923 vlastní ateliér. Spolu s Karlem Honzíkem (další osobností, spjatou s Dobřichovicemi), Vítem Obrtem a Evženem Linhartem ustavil na přelomu 10. a 20.let neformální sdružení, ovlivňující nejprve možnosti pozdního kubismu a brzy dospívající k purismu. Odtud bylo také nazýváno Puristická čtyřka. První větší realizací Jaroslava Fragnera byl pavilon nemocnice v Mukačevu (1924-28). V roce 1923 vstoupila Puristická čtyřka do Devětsilu, k jehož poetickému naivismu přísluší také Fragnerova malířská tvorba počátku 20.let. Fragnerův osobní architektonický názor se rychle vyvíjel od purismu k funkcionalistické koncepci, právem je pokládán, vedle Jaromíra Krejčara a Oldřicha Tyla, za zakladatelskou osobnost českého funkcionalismu. Svůj život spojil s další významnou uměleckou osobností meziválečné Prahy, tanečnicí Milčou Mayerovou. Elektrárna ESSO, stavěná v letech 1929-1932 podle Fragnerova projektu v

Kolíně, patří k nejvýraznějším dílům českého funkcionalismu. Z významných pražských realizací jmenujme alespoň palác Měrkur z let 1934-1935 na konci Revoluční třídy. V letech jeho stavby zároveň Jaroslav Fragner studoval na pražské Akademii u Josefa Gočára. Ze spolupráce se sochařem Vincencem Makovským vzešly např. pomníky T.G. Masaryka v Olomouci, Libochovicích, Brně a Bystřici nad Pernštejnem. Po osvobození byl jmenován profesorem Akademie (1945-1967) a věnoval se především rekonstrukcím historických staveb. V letech 1947-1968 se podle jeho projektů rekonstruovalo a dostavovalo pražské Karolinum, v letech 1949-1965 obnovoval Betlémskou kapli a Husův dům, mezi léty 1955 a 1966 se podílel na úpravách Pražského hradu. Významná je také Fragnerova tvorba interiérová a nábytkářská.

O rok starší Benjamin Klička (20.11.1897-26.12.1943) se po návratu z východní fronty zapsal na medicínu, v roce 1921 získal doktorát a otevřel svou praxi na Smíchově. Mezi jeho pacienty patřil např. F.X. Šalda. Do literatury vstoupil v roce 1921 básnickou sbírkou *Jiný svět*, blízkou časné poetice Jiřího Wolкера. Jako prosaik byl zpočátku ovlivněn českým poetismem a především tvorbou Vladislava Vančury. Proslulost mu získaly dobově velmi oblíbená románová novela *Divoška Jaja* (1925), v pořadí již čtvrtá Kličkova kniha (ve stejném roce vydal povídkové knihy *Vzpouza nosičů* a *Tulák Jeroným a jiné osudy*), a generační románový cyklus *Jaro generace* (1928), *Jedovatý růst* (1932) a *Na vinici Páně* (1938). Bohaté dílo, zahrnující 13 románů, 9 dalších prosaických titulů a 2 básnické sbírky a podávající obsáhlý sociálně psychologický obraz české společnosti 20. a 30. let, bylo v prvních letech tání shrnuto do třísvazkového souboru, který vydal Československý spisovatel v letech 1956-1959.

o

* * *

Rodina Pelléova.

Těžko by uvěřil chodec, když dnes spatří omšelou dobřichovickou vilu č.p. 105 v Krajkňovské ulici, že tam před několika desítkami let byl nádherný park a pulzoval tam zajímavý politický a kulturní život. Vilu postavil továrník Klecanda z Prahy ještě v minulém století v době rozkvětu Brunšova. Od něho ji koupil francouzský generál Maurice Pellé, který se za první světové války proslavil velkou bitvou v okolí Noyone. Po vzniku Československé republiky vedl v Praze francouzskou vojenskou misi a byl náčelníkem generálního štábu československé armády. Narodil se v roce 1863 a zemřel již v roce 1924 v diplomatické misi v Turecku. Jeho manželkou byla Jarmila Pellé, původně provdaná Erbanová, neteř malířky Zdenky Braunerové. Paní Pellé měla dceru Marii, která se narodila v roce 1922. Ani ve stáří se nechtěla Zdenka Braunerová do Dobřichovic nastěhovat. Přesto byla v této vile zazděna část její umělecké pozůstalosti, objevená o řadu let později. Mezi osobnostmi veřejného života, které se stýkaly s paní Pellé, byl například v roce 1938 Dr. Franta Kocourek a Jan Sviták. Dr. Kocourek byl žurnalistou publikujícím v Pestrém týdnu, Právu lidu, Lidových novinách a legionářském Národním osvobození. Jan Sviták byl režisérem tehdy populárního filmu Milan Rastislav Štefánik. Dr. Kocourek se tragicky proslavil odvážnou rozhlasovou reportáží z Václavského nám. v Praze při slavnostní přehlídce říšské branné moci v březnu 1939. Byl za ni zatčen a odpraven. Paní Pellé se narodila roku 1892 a zemřela 1964. Byla

[22]

KUKÁTKO 1/97

vždy věrnou Češkou.

Dr. Milan Zelenka

* * *

Zajímavý rodák.

V Dobřichovicích se narodil Josef Holub, povoláním učitel, přechodně působící ve Cvikově. Potom se stal regenschorim v Praze. Do kulturního obzoru našeho obrození se dostal svým šatkem. Způsobil to pravděpodobně pobyt Holubův ve Cvikově na severu Čech. Tam se narodila 23. 12. 1820 Marie Optlová, která (informace Dr. Bouzy) jako sopranistka působila v Praze, najmě zpívala ve 25 reprízách Donizettiho opery Marie, dcera pluku. V českém provedení zazněla tato opera v Praze 1843. Český lid si ji oblíbil pro aktualizovaný text písně: "Sláva ti, vlasti má,

tys Čechů otčina!"

Hlavně se líbil nový vlastenecký refrén: "Zazněte bubny, prapory zavěte, válečné písně, bratři, zpívejte! Po staročesku buď' zazpíváno, po táboritsku buď' bojováno!"

Tato pěvkyně se provdala dne 23. srpna 1852 za Josefa Holuba.

Dr. Milan Zelenka

* * *

Antonín Voříšek

Narodil se v roce 1913 jako třetí dítě manželů Antonína a Josefy Voříškových. Otec byl vrch. oficiálem ČSD a vyznavačem sošolské výchovy. Bratr od malička, jako ostatně i my ostatní děti, cvičili a sportovali. Po maturitě začal studovat medicínu. Přišel potupný Mnichov a uzavření vysokých škol. Tehdy se rozhodl, že odejde do zahraničí a vstoupí do armády, která bude bojovat proti Němcům. Otec mu jeho plán schválil a byl hrdý na to, že aspoň jeden ze synů bude bojovat za vlast. Ostatní 2 bratři byli již ženatí a měli děti.

O Vánocích 1939 ho vybavil penězi a doporučením na svého bratra, který byl tehdy bankovním úředníkem v Bratislavě. Na Boží hod se s námi bratr rozloučil a odjel jako lyžař do Tater. Od té doby jsme o něm neměli žádné zprávy, a Němci nám tudíž nemohli dokázat, že je v nepřátelské cizině. Měli jsme pro ně připravenou povídku, abychom při výsleších vypovídali všichni stejně. Zněla takto: po uzavření vysokých škol se otec na syna rozněval a vyčetl mu, že kdyby dělal zkoušky v termínech namísto sportování, mohl už být hotovým lékařem. Ať už nepočítá s jeho pomocí a stará se o sebe sám. Bratr o svých úmyslech nikomu neřekl, prostě odjel na lyže a víc o něm nevíme.

Němci pro jistotu zavřeli oba rodiče do internačního tábora ve Svatobořicích na Moravě. Nás ostatní zachránilo to, že jsme již nebyli s rodiči ve společné domácnosti. Nezletilou Jarmilku si vzala na starost nejstarší dcera Marie. Tady se nemohu nezmínit o tom, jak velice jí pomáhali dobřichovičtí občané s proviantem, takže neměla žádnou nouzi.

Bratr se zatím s pomocí bratislavského strýce dostal do Maďarska. Ve snaze zařadit

[23]

KUKÁTKO 1/97

se do tvořící se československé armády processoval Jugoslávii, Turecko, Sýrii, odtud do Egypta a teprve tam byl zařazen do čsl. armády plující do Francie.

S chatrnou výstrojí z 1. světové války je vysadili na jihu Francie, kde měli jistit ústup Franouzí před Němci. Tento ústup byl prý naprostou panikou a každý se hnál k moři na vlastní pěst.

Nikdy nezapomenu, co řekl po návratu domů: "Teprve v Anglii z nás byli opět lidé." Protože byl dobrý sportovec, dali ho k parašutistům. Toho se otec po lidické tragedii nejvíce obával. Naštěstí i v Londýně si rozmýšleli posílat parašutisty a bratra přeložili k tankistům. Brzy se stal velitelem tanku a hlídkoval na pobřeží kanálu. Po invazi bojoval u Dunkerque. Do vlasti se vrátil jako kapitán, velitel tanku. Na slavný návrat do vlasti mysleli prý všichni, co byli v Anglii, a představovali si, jak jedou po Václavském náměstí v plné parádě. Že přes ně o přehlídce nešli, je zklamalo.

Slavný návrat a doba do roku 1948 byla jedinou odměnou za šestileté útrapy.

V té době měli již jeho sourozenci děti, a tak, aby je dohonil, oženil se. Nedohonil je, protože po uchopení moci komunisty nebyl žádoucí ani pro armádu ani pro manželku. Byla to pro něho velice krušná doba, ve které ideály vštěpované rodinnou výchovou braly za své.

Nyní byl pro armádu vlastenec nepotřebný. Byl propuštěn s doporučením: "Jen na manuální práci!" Dělal tedy na dráze posunovače.

Později se přece jen dostal do kanceláře na nákladovém nádraží. V roce 1954 se oženil podruhé a z tohoto manželství se narodili dva synové a jedna dcera. Někdy v sedmdesátých letech byl částečně rehabilitován a dán do penze jako zahraniční voják. Aby rodině přilepšil, jezdil s dálkovými rychlíky jako lůžkový steward. Po jedné jízdě do Bulharska se rozemohl a ačkoliv měl tolik přátel v medicíně, ani jim se nepodařilo zabránit selhání jeho ledvin. Zemřel na Silvestra roku 1974.

Ludmila Gemperlová, roz. Voříšková

* * *

Zdeněk Krotil

Český skladatel a aranžér Zdeněk Krotil patří ke známým a zkušeným tvůrcům tanečních a dechové hudby poválečných let. Narodil se 9.6.1926 v Horních Mokropsích a tam a v sousedních Dobřichovicích prožil celý život. 1938 - 1945 studoval na reál. gymnáziu v Praze a současně soukromě studoval hudbu. Brzy po maturitě pracuje v nakladatelství R.A.Dvorského jako hudební aranžér a protože jeho práce má výborné výsledky, brzy se o spolupráci přihlašují i další nakladatelství. Je to tehdejší Orbis a Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, která vydávají hudebniny a orchestrální materiály pro nejrůznější typy souborů dechovek a taneční hudby. Krotil je uznávaným specialistou pro tiskové úpravy. Nejúspěšnější a také nejrozsáhlejší byla Krotilova spolupráce se Supraphonem, který vydal stovky pro tisk Krotilem upravených skladeb.

Kromě této autorské tvorby a spolupráce působí Zdeněk Krotil, původně klavírista, už od roku 1943 v různých orchestrech a v r. 1954 je vedoucím tanečního orchestru v populární pražské kavárně Alfa. Roku 1955 končí s koncertní činností a věnuje se výhradně

úpravám a aranžování skladeb pro různé typy orchestrů a také vlastní skladatelské práci. I tady má Krotil brzy úspěch, který otvírá jeho skladbám cestu do rozhlasu i na gramofonové desky. Zdeněk Krotil složil 320 skladeb, z nichž bylo nahráno 120 v Čs. rozhlasu a přes 20 na gramofonové desky Supraphonu a Pantonu. V taneční hudbě obsáhl všechny žánry od foxtroty až po beguine a habaneru. V závěru jeho života i po jeho smrti vycházejí jeho skladby v Holandsku a Německu, kde jsou velmi populární na deskách a nahrávkách evropských známých dechového orchestru "Ernst Mosch und seine Original Egerländer Musikanten" a tak s touto dechovkou Krotilovy skladby Bim-bam a Svatební den šly do celého světa.

Nejznámější z jeho skladeb jsou "Ráno v parku", "Jarní láska", "Madridské noci" a ze skladeb pro dechovou hudbu to je zvláště "Isabela" a "Dobřichovická polka". Velmi úspěšná byla jeho práce pro vojenskou hudbu, pro něž komponoval a upravil desítky skladeb. Krotil také napsal brožuru "Aranžování pro moderní taneční orchestr", kterou Supraphon dvakrát vydal (1960 a 1963).

Zdeněk Krotil patřil k úspěšným hudebním tvůrcům své doby a tehdy platných žánrů. Jako aranžér patřil k nejvyhledávanějším a o jeho spolupráci měli značný zájem skladatelé jako K.Vacek, J.Poncar a J.Vejvoda. Také jeho vlastní skladby přinášely originální a neotřelé hudební nápady. Měl smysl pro bohatou a původní melodii, a není tedy náhodou, že řada jeho skladeb se hraje dodnes.

Jako už stovky českých muzikantů před ním i Zdeněk Krotil splatil svým dílem daň módnosti doby a dočasnosti žánru, kterému věnoval opravdové nadání a především plnou a obětavou práci. Taneční písničky ani skladby pro dechovku - byť sebezdaňlejší - obvykle nemají dlouhý život. Běh času a rytmus života přináší stále nové a nové, a tak i záslužné dílo v tomto oboru staletí nepřestane.

Zdeněk Krotil zemřel v Dobřichovicích 15. ledna 1984.

Z.Krotilová

* * *

Armádní generál Jan Syrový.

Měl v Dobřichovicích na Brunšově od roku 1930 vilu č.p.330, stojící uprostřed zahrady japonského stylu. Jan Syrový se narodil roku 1888. Uprostřed československých legií bojujících v Rusku během 1. světové války zazářila jeho vojenská hvězda. Na příklad dne 22. listopadu vydal jako velitel československé armády a generálmajor spolu se zástupci Odbočky Československé národní rady v Rusku Dr.Patejdlem a Dr.Svobodou významné prohlášení k vládě admirála Kolčaka (Cestami odboje IV, s.418, Praha 1928). Přes bezesporné vojenské schopnosti se teprve roku 1927 stává náčelníkem generálního štábu československé armády. Byl jím do roku 1933. Konečně jeho postavení generálního inspektora čs.branne moci od roku 1933 bylo spíše reprezentační. Dramatické události roku 1938, hluboce bolestné pro většinu českého národa, vyvrcholily přijetím mnichovské dohody a abdikací presidenta republiky Dr.Edvarda Beneše. V tomto čase se armádní generál Syrový stal krátce předsedou vlády od 22.9. do 1.12. roku 1938. S klípem na oku se podobal Janu Žižkovi. Při bouřlivých demonstracích v Praze v něm lidé viděli zachránce. Později na něho zanevřeli, ač on, jako ostatně celý národ, byl jen hříčkou velmocenských zájmů. Chcemeli však býtí spravedlivými soudci, musíme uznat, že jeho vynikající organizační schopnosti

nás ochránily před mnohem horšími následky. Po vzniku t.zv. protektorátu odešel z politického života. V Dobřichovicích jsme jej vídávali chodit do mlékárny p.Maděry u sokolovny jako prostého souseda. Po roce 1945 byl uvězněn, odsouzen, jeho vila zabavena. Zemřel roku 1971.

Dr. Milan Zelenka

Z NAŠEHO ŽIVOTA

HAVÁRIE KANALIZACE V ULICI 5. KVĚTNA, FÜGNEROVĚ A ŠKOLNÍ.

Dne 13. 2. 1997 došlo opět k havárii přečerpací stanice v ulici 5. května. Podle sdělení zástupce provozovatele došlo k nastoupání hladiny v kanalizaci v důsledku poruchy čerpadel, resp. poruchy jednoho čerpadla a zaplání druhého.

Vzhledem k velkému přítoku splaškových vod do čerpací stanice došlo v případě poruchy cca za 1-2 hodiny k nastoupání hladiny v kanalizaci. Přítok do čerpací stanice v ul. 5. května se postupem doby stále zvyšuje, zvláště připojením obce Lety.

Výše uvedené skutečnosti způsobily fekální znečištění v okolních domovních studních místních občanů a školy. Na základě odebraných vzorků, které vykazovaly bakteriální závadnost, hygienik zakázal používat vodu k pití, vaření, mytí nádobí a mytí osob. Voda byla čerpána cca v 10 studních. Před 2 roky nás paní starostka Doležalová písemně informovala, že voda, která byla rovněž tak fekálně znečištěna, je po převaření pitná.

Dobudovaný bezpečnostní příteliv, který byl vybudován (projektován ing. Doležalem a jeho firmou) po havárii před dvěma roky a který nás měl ochránit před další havárií, je naprosto nefunkční. Potrubí bezpečnostního přepadu je dle zápisu z jednání, které se uskutečnilo dne 7.3. 1997 na obecním úřadě v Dobřichovicích, umístěno v čerpací stanici viditelně vysoko z důvodu komunikace s výškou hladiny v řece, a tím je tento přepad v případě výpadu ČS nefunkční. Na nefunkčnost jsme upozorňovali po celé dva roky. Vyzvali jsme jednání občanů přímo u přečerpací stanice, kde nás pan Doležal přesvědčoval o funkčnosti tohoto díla. Rovněž Okresní úřad pro Prahu-západ nás dopisem č.j. ŽP 2496/94-NK ze dne 31.8. 1994 ubezpečil o funkčnosti tohoto přepadu. Jak mohla být provedena kolaudace?

Před dvěma roky jsme požadovali udělat tlakové zkoušky v ulici Fügnerově, 5.května a ve Školní ulici. Zkoušky byly projednány na jednání dne 28.9.1994. Ke zkouškám nedošlo, neboť dodatečně byl nalezen zápis ve stavebním deníku (list č.30). Zápisem ze dne 129.6. 1990 je dokladována provedená zkouška vodotěsnosti kanalizace úseku RS-14-163-164-165 v ulici Fügnerově s dobrým výsledkem a na základě toho byl dán souhlas se zakrytím tohoto úseku potrubí. Datum konání zkoušky byl nepřesvědčivý. V současné době byl proveden monitoring kanalizace (pomocí kamery bylo zjišťováno, v jakém stavu je potrubí kanalizace) v ulici Fügnerově a části ulice 5.května. V ulici Fügnerově byly zjištěny hned dva otvory, kterými unikají splašky do podloží. Vzhledem k současnému technickému stavu ČS a kanalizace nelze v současné době dostupnými prostředky zaručit, že nedojde v případě poruchy k opětovnému nastoupání splašků v kanalizaci, a tím k možné kontaminaci podzemních vod v okolních studních místních občanů. Místo slibovaného zlepšení vody kanalizace pitnou vodu likviduje.

Chci touto cestou poděkovat panu starostovi Kratochvílovi, který nás pravdivě informuje o celé záležitosti. Mé díky patří jak panu starostovi, tak provozovateli Aquaconsult Černošice, kteří nevzali v úvahu zápis ve stavebním deníku a provedli revizi kanalizace. Pevně věřím, že zjištěné závady budou k naší spokojenosti odstraněny. Čeká je perná práce a držím jim palce, aby vše zvládli. Doufám, že se najde řešení, aby nás kanalizace v budoucnu neohrožovala.

Příblylová

Aniž by nás informační list obecního úřadu informoval, objevila se v těchto dnech nad Dobřichovicemi kometa, která ve sporadických okamžicích, kdy není souvisle zataženo, je vidět pouhým okem; jak jsme však zjistili, je mnohem lepší pozorovat ji oběma. Naše agentura se pokusila zjistit, co o kometě soudí naše politická scéna.

Zástupci opozice tvrdí, že přiletěla na objednávkou vládnoucí koalice, která tím prý chce odpoutat pozornost občanů od problémů zdravotnictví, školství, Českých drah a mnohých dalších. Na nejbližším zasedání parlamentu hodlají interpelovat ministra financí a žádat, aby sdělil, na jakou částku přivolání komety daňové poplatníky přišlo.

Představitelé extremistických stran se dokonce domnívají, že vláda si kometu objednala už na dobu, kdy byla projednávána česko - německá deklarace, ale že vlasatice v důsledku neschopnosti vládnoucí garnitury cokoliv zařadit přiletěla pozdě. Na zasedání parlamentu budou požadovat, aby bylo vysvětleno, proč o tak významné akci nebylo vysláno referendum.

Vládnoucí koalice svou odpovědnost za příchod komety tvrdě odmítá s poukazem na to, že tatáž kometa byla na naši oblohu už před čtyřmi tisíci lety, kdy žádá z koalicih stran ještě neexistovala. Mluví ODS však tento argument poněkud zpochybnila, neboť připustila, že názory její strany týkající se tržního hospodářství a ekonomických reforem v té době již určitě existovaly.

Ruský velvyslanec k přiletu komety uvedl, že jde o zřejmé varování určené České republice, aby nevstupovala do NATO. Slovenské vyslanectví vidí v objevení se vlasatice nad Dobřichovicemi výzvu určenou panu starostovi, aby se u české vlády zasadil o to, aby už konečně vrátila slovenské zláto.

Ministr vnitra Jan Ruml vyjádřil obavy, že vlasatice signalizuje, že v Zemanově kufříku se brzy objeví nové materiály o BIS. Vedoucí Úřadu pro dokumentaci zločinů komunismu podezřívá příchodu komety M.Jakeše a některé další prominenty předlistopadového režimu, kteří se zvaním nezvaných hostů už mají jisté zkušenosti.

Poslanec Wagner v uznání zásluh předsedy strany, z níž byl vyloučen, navrhuje, aby kometa místo jmen svých objevitelů, Hale a Bopp, nesla název Zemák. Poslankyně Nověská sdělila, že ji velice mrzí, že tlaky na její odstoupení dosáhly takového rozměru, ale že k tomu, aby se vzdala svého mandátu, ji žádá kometa nedonutí.

O tom, jaké ohlasy vzbudí příchod této komety v roce 5 997, vás budeme včas informovat.

HgS

ELEKTRO - CALDA

Miloš Calda
Školní 37
252 29 Dobříčovice
tel.: 02/9911119

Nabízí služby v oblasti elektroinstalací:

- kompletní dodávky do novostaveb
- částecné i celkové rekonstrukce
- projekty a revize
- drobné opravy
- montáže hromosvodů včetně revize

Instalace na klíč, opravy projekty, revize

VODA-TOPENÍ-PLYN Přemysl Fixa

- rozvody topení, vody i v plastech pod omítku, podlah. vytápění
- plynofikace na propan a ZP na klíč, zásobníky PB, vlož. komínů
- vodovodní a kanal. přípojky, vodárny, ohřivače, úpravny vody
- výběr baterií, saníty, kotlů, rad. těles ap. z katalogů výrobců
- elektroinst., obkladačské, zednické aj. práce, nátěry, izolace

Všenory 363 tel.: (02) 991 23 87, 0603 427491

ŽEHLENÍ PRÁDLA

Dobříčovice
tel. 991 1119

STARÁ LAMPOVÁ RADIA (i nehrající)

shání do sbírky
J. Macháček
tel. 991 1614

Model klub Černošice

pořádá již 15. ročník letního tábora pro děti od 30. června do 18. července 1997 v Černošicích (nabídka: modelářství, jazykové kursy - angl., něm., výjízdky na koních, sporty, hry, výlety, koupání). Blíže informace o typech pobytu a ceně na adrese:

Lumír Apeltauer, Pražská 1004, 252 28 Černošice, tel. 6434979.

PNEUSERVIS

Prodej auto příslušenství

Objednávková služba spotřební elektroniky

ČERNOŠICE - bývalý objekt zahradnictví ul. U vodárny 1450

Prac. doba:

Po - Čt 7.30 - 16.00
Pá 8.00 - 17.00
So 8.00 - 13.00

Pneuservis nabízí:

- opravy pneumatik, duší, vyvažování kol
- prodej pneumatik osobních, lehkých a nákladních aut
- PIRELLI, GOODYEAR, MICHELIN, SAVA, MATADOR, BARUM
- prodej duší, ventilků a sad na opravu duší
- prodej elektronových kol ATP, ALUSTAR, plechových ráfků
- výkup akumulátorů, sběr ojetých a poškozených pneumatik
- protektory: osobní i nákladní aut., traktory, stavební stroje

Opravy a vyvažování kol na počkání, objednání a po dohodě i mimo pracovní dobu.

Prodej auto příslušenství nabízí:

- motorové a převodové oleje CASTROL, AGIP a PARAMO
- akumulátory všech velikostí: AFA a VARTA - včetně servisu
- mazačské tuky, autokosmetiku a mycí pasty na ruce
- drobné doplňky vozidel, stěrače, klínové a rozvodové řemeny

Co nemáme, objednáme v krátkém termínu.

Objednávková služba spotřební elektroniky

Vám nabízí široký sortiment výběru elektrospotřebičů:

- televizory, radia, videa, hifi věže, video kazety
- mikrovlnné trouby, fritovací hrnce, varné konvice
- lednice, mrazáky, sporáky, auto. pračky, varné panely
- další drobné elektrospotřebiče od výrobců:
- SANYO, SHARP, PHILIPS, WHIRPOOL, GORENJE, MORA, MOULINEX, ETA, SOLAC, IGNIS, ROWENTA, AIWA, DAEWOO, CASIO

Při zakoupení zboží zajistíme dovoz až do domu.

Od 1.3. 1997 prodej a výměna

PROPAN BUTANOVÝCH LAHVÍ

Tel. 02/6435124
02/6435125

Adresa: Černošice

U vodárny 1450